

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(9 – 15 березня 2026 р.)

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади.....	3
Місьцеве самоврядування.....	17
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ.....	28
Центральні.....	28
Регіональні.....	57
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	72

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(09-15.03.2026 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»)

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник ***А. Березельський***

Відповідальна за випуск ***Н. Іванова***

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2026

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

10.03.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/33-miliony-ievro-spriamuiut-na-pilhovi-ipotechni-kredyty-dlia-vnutrishno-peremishchenykh-osib>

33 мільйони євро спрямують на пільгові іпотечні кредити для внутрішньо переміщених осіб

Підписано угоду про реалізацію проєкту пільгового іпотечного кредитування для внутрішньо переміщених осіб. На програму буде спрямовано 33 мільйони євро грантових коштів.

Угода закріпила домовленості, досягнуті під час зустрічі Віцепрем'єр-міністра з відновлення України — Міністра розвитку громад та територій Олексія Кулеби з Федеральною Міністеркою економічного розвитку та співробітництва Німеччини Реєм Алабалі-Радован, яка відбулася восени 2025 року. Тоді сторони, зокрема, домовилися про продовження спільного проєкту з банком розвитку KfW, у межах якого Держмолодьжитло надає пільгові іпотечні кредити внутрішньо переміщеним особам.

Документ уклали Міжнародна організація з міграції (МОМ) та Держмолодьжитло за підтримки Міністерства розвитку громад та територій України.

Підписання відбулося за участі Віце-прем'єр-міністра з відновлення України — Міністра розвитку громад та територій Олексія Кулеби, Посла Федеративної Республіки Німеччина в Україні Гайко Томса, заступника голови Представництва KfW в Україні Віталія Шмеріги та заступника голови Представництва МОМ в Україні Деяна Кесеровича.

«Ми інтегруємо нове фінансування в уже діючий державний механізм, який довів свою ефективність і прозорість. Завдяки цим коштам уже цього року близько 600 родин ВПО зможуть придбати на пільгових умовах власне житло. Сьогодні посилюємо державний інструмент житлового забезпечення людей які були змушені виїхати через тимчасову окупацію територій, роблячи його більш масштабним, стійким і прогнозованим. Важливо, що програма працює за револьверною моделлю: кошти після повернення позичальниками не повертаються донору, а залишаються ресурсом для подальшого кредитування родин ВПО», — зазначив Олексій Кулеба.

За умовами угоди:

- 23 млн євро спрямують на кредитування внутрішньо переміщених осіб по всій Україні;
- до 10 млн євро можуть бути спрямовані громадам, які прийняли найбільшу кількість переміщених осіб;
- фінансування надходитиме чотирма траншами;

- кошти матимуть револьверний характер — повернуті платежі знову спрямовуватимуться на нові кредити.

Фінансування надається в межах співпраці МОМ та банку розвитку KfW, який діє за підтримки Уряду Федеративної Республіки Німеччина.

Завдяки новим коштам родини внутрішньо переміщених осіб зможуть отримати пільгові іпотечні кредити строком до 30 років під 3% річних. Відбір позичальників здійснюватиметься через відкритий реєстр та випадкове жеребкування.

Угоду інтегровано в чинний державний механізм пільгового кредитування ВПО відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 451. Це дозволяє розпочати реалізацію програми без додаткових нормативних змін.

Олексій Кулеба подякував МОМ за партнерство, Уряду Федеративної Республіки Німеччина — за підтримку, а також Посольству Німеччини в Україні та особисто Послу Гайко Томсу за постійну увагу до питань відновлення України.

Загалом завдяки пільговому іпотечному кредитуванню внутрішньо переміщених осіб уже забезпечено житлом понад 2400 сімей внутрішньо переміщених осіб.

10.03.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

**[https://mindev.gov.ua/news/rezultaty-roboty-prohramy-ievidnovlennia-
stanom-na-ranok-10-bereznia-2026](https://mindev.gov.ua/news/rezultaty-roboty-prohramy-ievidnovlennia-stanom-na-ranok-10-bereznia-2026)**

Результати роботи програми «Відновлення станом на ранок 10 березня 2026»

Державна програма компенсацій «Відновлення» активно продовжує свою роботу. У її рамках українці вже майже 3 роки отримують виплати для проведення ремонтів пошкодженого внаслідок російської агресії житла, або ж для придбання нової оселі на заміну зруйнованій.

Станом на ранок 10 березня компенсації отримали 181 354 родин на загальну суму 74,523 мільярдів гривень. З них:

За пошкоджене житло – понад 136,4 тисяч родин на загальну суму 13,2 мільярдів гривень. Загальна кількість поданих заяв за весь час – понад 201 тис.

Цей тип компенсацій включає дві категорії – виплати за дрібні (категорія А) та капітальні ремонти (категорія В). За ними середні суми компенсацій склали 70 100 гривень та 341 800 гривень відповідно.

Нагадаємо, компенсації реалізуються в рамках проекту Світового Банку «Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)».

За знищене житло — більше 44,2 тисяч родин отримали житлові сертифікати для придбання житла замість знищеного на загальну суму 60,1 мільярди гривень. Загальна кількість поданих заяв за весь час – понад 115 тис.

При цьому вже придбали нове житло понад 26,2 тисяч сімей. З них понад 10 тисяч – родини внутрішньо переміщених осіб. На напрямок компенсацій для ВПО, на початку 2025 року, Уряд окремо перерозподілив 15 мільярдів гривень.

Також тривають виплати для відбудови на власній ділянці. Вони стартували на початку минулого року. Кошти першого траншу отримали 762 родин на загальну суму 910,3 млн гривень. А також 258 родин вже отримали кошти другого траншу на загальну суму 313 млн грн.

Нагадаємо, ці компенсації є частиною проекту “НОМЕ”, який реалізує Банк розвитку Ради Європи.

Сервіс «Відновлення та Реєстр пошкодженого і знищеного майна реалізуються Міністерством розвитку громад та територій України та Міністерством цифрової трансформації України у межах проекту “Цифровізація для зростання, доброчесності та прозорості” (UK DIGIT), що виконується Фондом Євразія та фінансується UK Dev. Партнер проекту – Фонд Східна Європа.

11.03.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/u-mezhakh-prohramy-vidnovlennia-ukrainy-iii-vidibrano-novi-infrastruktturni-proiektu-u-hromadakh>

У межах Програми відновлення України III відібрано нові інфраструктурні проекти у громадах

Міністерство розвитку громад та територій продовжує відбір проектів у межах Програми відновлення України III (транш В), що фінансуватимуться за кошти державного бюджету, залучені через кредит Європейського інвестиційного банку (ЄІБ).

Під час засідання Експертної робочої групи під головуванням заступника міністра Олексія Рябикіна було рекомендовано до фінансування нові інфраструктурні проекти у кількох регіонах України.

«Програма дозволяє громадам реалізовувати важливі інфраструктурні проекти. Це рішення, які безпосередньо впливають на безпеку, доступність послуг і якість життя людей. Йдеться, зокрема, про будівництво та ремонт укриттів у школах і дитячих садках, модернізацію медичних закладів, реконструкцію систем тепло- та водопостачання. Саме такі проекти допомагають громадам відновлювати інфраструктуру та забезпечувати людей базовими послугами», — зазначив Олексій Рябикін.

За результатами засідання рекомендовано до фінансування:

- 14 проектів у Полтавській області – модернізація систем водопостачання, реконструкція медичних і освітніх закладів, облаштування укриттів та розвиток енергоефективної інфраструктури;

- 11 проєктів у Волинській області – реконструкція котелень, навчальних закладів, медичних установ, укриттів, створення безбар’єрного простору та центру реабілітації;
- 3 проєкти у Закарпатській області – будівництво та модернізація освітніх і медичних закладів;
- по одному проєкту у Київській та Івано-Франківській областях.

Раніше в межах програми вже рекомендовано до фінансування 5 об’єктів Кіровоградської області, 11 проєктів Київської області, 6 - в Івано-Франківській, 5 - у Черкаській, 7 проєктів - у Житомирській області, та 5 - у Вінницькій області.

Окремо підтримано 76 проєктів у прифронтових регіонах: у Запорізькій, Донецькій, Дніпропетровській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Чернігівській та Херсонській областях.

Розгляд проєктів робочою групою триває.

Нагадаємо, спочатку громади подають заявки через DREAM. Система проводить пріоритезацію, кожен проєкт отримує бали та рейтинг. Після цього ОВА визначають важливість проєктів для регіонів. Далі їх розглядає експертна робоча група при Мінрозвитку, до якої входять представники центральних органів влади, асоціацій ОМС та громадського сектору. Після цього сформований перелік проєктів подається на погодження Європейському інвестиційному банку.

Програма відновлення України III спрямована на відбудову соціальної інфраструктури в регіонах, що постраждали від війни, а також підтримку громад, які приймають внутрішньо переміщених осіб.

13.03.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/minrozvytku-proponuie-dozvolyty-privatyzatsiiu-poshkodzheno-ho-abo-znyshcheno-ho-zhytla>

Мінрозвитку пропонує дозволити приватизацію пошкодженого або знищеного житла

Уряд підтримав пропозицію Міністерства розвитку громад та територій України змінити правила та дозволити приватизацію пошкодженого або знищеного житла через війну. Відповідний законопроект буде передано до Верховної Ради.

Зміни пропонується внести до Закону «Про приватизацію державного житлового фонду». Йдеться про уточнення переліку житла, яке не підлягає приватизації.

Наразі закон не врегулює питання приватизації квартир і будинків, що перебувають в аварійному стані через пошкодження або руйнування. Водночас пропонується удосконалити документ, який є основою для приватизації житла, щоб спростити процедуру приватизації пошкодженого

або знищеного житла та чітко визначити порядок дій у випадках, коли житло стало аварійним внаслідок бойових дій, терористичних актів чи диверсій, спричинених російською агресією.

Це дозволить мешканцям такого житла отримати компенсацію за пошкоджене або знищене майно.

«За чинним законодавством люди, які живуть у неприватизованому державному житлі, є лише наймачами. Якщо таке житло пошкоджене або знищене, вони не можуть отримати компенсацію. Ми пропонуємо змінити цю ситуацію, щоб ті люди, які мають на це право приватизували житло і отримати підтримку від держави. Сподіваємося, що парламент підтримає ці зміни найближчим часом», — зазначила заступниця міністра Наталія Козловська.

Компенсацію можуть отримати лише власники житла, право власності яких зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Очікується, що зміни впорядкують питання приватизації та дозволять людям, які проживають у житлі державної та комунальної власності, швидше оформити право власності на пошкоджене або знищене житло і отримати компенсацію за його втрату або на відновлення.

09.03.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/ilona-havronska:-tsyfrova-platforma-dopomozhe-ukrayintsyam-za-kordonom-yaki-rozhlyadayut-povernennya-otrymaty-aktualnu-informatsiyu>

Ілона Гавронська: цифрова платформа допоможе українцям за кордоном, які розглядають повернення, отримати актуальну інформацію

Держава спільно з міжнародними партнерами розробляє цифрову платформу, яка допоможе українцям за кордоном отримувати перевірену інформацію про можливості в Україні, засновану на конкретній ситуації користувача. Про це в інтерв'ю телеканалу Slawa TV розповіла заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України з питань європейської інтеграції Ілона Гавронська.

За останніми даними Агентства ООН у справах біженців (UNHCR), близько 3–3,5 мільйона українців за кордоном розглядають можливість повернення до України.

«У цьому контексті важливо заздалегідь готувати інструменти підтримки та поширювати інформацію про доступні можливості для людей, які ухвалюватимуть рішення про повернення. Саме тому ми розробляємо цифрову платформу, яка стане онлайн-частиною Мережі єдності та допоможе українцям за кордоном отримувати перевірену інформацію, зокрема щодо можливостей повернення, а також підтримувати зв'язок з Україною», — наголосила Ілона Гавронська.

Як зазначила заступниця Міністра, платформа виконуватиме передусім інформаційну функцію. На інтерактивній мапі можна буде побачити центри і осередки єдності та дізнатися про доступні послуги. Окремий блок буде присвячений підготовці до повернення – користувачі зможуть пройти коротке самоопитування і отримати інформацію про кроки та можливості підтримки в Україні. Також на платформі буде представлена інформація про громади, які готові приймати людей після повернення.

Вона додала, що напрацювання з розробки платформи будуть презентовані під час Конференції з відновлення України (URC 2026).

10.03.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України
<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/nova-stratehiya-derzhpolityky-dlya-vpo-okhoplyuvatyme-ves-shlyakh-vid-evakuatsiyi-do-intehratsiyi-v-hromadi-denys-ulyutin>

Нова Стратегія держполітики для ВПО охоплюватиме весь шлях від евакуації до інтеграції в громаді, — Денис Улютін

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України завершило написання стратегії ВПО, документ буде подано на міжвідомче узгодження. Нова Стратегія відповідає на всі виклики для ВПО – від евакуації до інтеграції в громадах.

Про це сказав Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Денис Улютін під час подкасту “Бюджетні розмови”.

«Найбільший запит серед ВПО – це житло. Потрібне рішення, яке дасть можливість людям мати власне житло, а не постійно перебувати у МТП. Зараз ми працюємо над таким рішенням», – сказав він.

За словами Дениса Улютіна, Стратегія ВПО включатиме блок повернення українців з-за кордону.

«Наше бачення — намагатися уникнути сепарації, уникнути тиску між ВПО і тими, хто буде повертатися», — підкреслив він.

Паралельно для стратегії Мінсоцполітики готує ІТ-складову — веб-ресурс, який міститиме покроковий шлях ВПО: самодекларування про евакуацію, перелік МТП, де ти можеш зупинитися на певний період часу, а також блок реінтеграції.

Нагадаємо, Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України виділяє субвенцію у розмірі 1,5 млрд грн на облаштування тимчасового житла або підтриманого проживання та придбання будинків у сільській місцевості для внутрішньо переміщених осіб. Крім того, в державі діє програма пільгового кредитування для ВПО – держава сплачує 70 % першого внеску та щомісячних платежів першого року кредитування.

12.03.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/bezkoshtovne-tekhnichne-navchannya-ta-pratsevlashtuvannya:-novi-kar'yerni-marshruty-dlya-vpo>

Безкоштовне технічне навчання та працевлаштування: нові кар'єрні маршрути для ВПО

Київська школа економіки ProfTech разом із платформою «Прихисток. Робота» та ГО «ВПО України» за підтримки Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України розпочали спільний проєкт — безкоштовне технічне навчання для внутрішньо переміщених осіб з подальшим працевлаштуванням. За відносно короткий термін — від двох до шести тижнів — можна отримати нову технічну професію.

Заступниця міністра соціальної політики, сім'ї та єдності Тетяна Кірієнко сказала, що через ефективне партнерство держави, бізнесу, освітніх інституцій та громадських ініціатив формується нова модель соціальної політики України — політики можливостей, розвитку та людської гідності.

«Найкращий спосіб адаптації у новій громаді – побудувати успішну кар'єру. Наше завдання – перетворити статус ВПО з “кризового” на “ресурсний”. У цьому контексті важливо, що сьогодні ми об'єднуємо зусилля навколо таких рішень, як платформа “Прихисток. Робота”, яка допомагає людям знаходити роботу та інтегруватися в економічне життя громад, а також освітні можливості KSE ProfTech, які відкривають доступ до сучасних професій і нових навичок», — сказала вона.

Своєю чергою Галина Янченко, народна депутатка та ініціаторка проєкту “Прихисток. Робота” зазначила, що завдяки ініціативі “Прихисток” безкоштовне тимчасове житло отримали понад мільйон українців. Наступний етап – допомогти цим людям знайти роботу.

“На сайті «Прихисток. Робота» понад 100 тисяч вакансій. Понад три тисячі вакансій передбачають житло. Тобто, можливість працевлаштування для себе може знайти кожен, хто має такий запит. Це те, що може допомогти ВПО перестати почувати себе гостями у власній країні”, – сказала вона.

Народний депутат Максим Ткаченко закликав внутрішньо переміщених осіб бути більш активними на ринку праці, адже зараз немає дефіциту вакансій, навпаки – спостерігається нестача робочих кадрів.

Керівник KSE ProfTech Сергій Савицький навів останні статистичні дані Мінекономіки, згідно з якими, попит на фахівців та кваліфікованих працівників на ринку праці у 2026 році становить понад 600 тисяч осіб та близько двох мільйонів економічно активних, але безробітних.

“KSE ProfTech пропонує безкоштовне навчання за умови працевлаштування до наших партнерів. Навчання проводять викладачі з багаторічним досвідом на найбільш сучасному обладнанні і 80% всього курсу

– це практична частина. Всі програми відповідають потребам бізнесу, тому працевлаштування після навчання гарантовано”, – сказав він.

KSE ProfTech функціонує вже близько року, як виклик на запит держави на кваліфікованих спеціалістів. Наразі до KSE ProfTech приєдналося 433 студенти, 130 з яких вже стали випускниками. Нову роботу знайшло 80%.

Навчання повністю безкоштовне та проходить за рахунок донорів та роботодавців. Наразі доступні програми навчання за напрямками: оператори КПК, електроніка, зварювальники та інжиніринг.

Працевлаштування гарантовано вже за 2-6 тижнів, оскільки всі навчальні програми розроблені під запити бізнесу. По закінченню навчального курсу людина отримує сертифікат державного зразка.

12.03.2026

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України

<https://me.gov.ua/News/Detail/161fd7f9-f688-4632-804b-a6dd2242df1c?lang=uk-UA&title=FoodBanking>

Мінекономіки та Українська федерація банків продовольства підписали Меморандум: в Україні розвиватимуть систему food banking

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України та Українська федерація банків продовольства уклали Меморандум про співпрацю. Йдеться про розвиток в Україні системи банків продовольства – механізму, який дає змогу передавати придатні до споживання продукти людям, які потребують допомоги, замість їх утилізації.

Документ 11 березня 2026 року підписали заступник міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Тарас Висоцький та голова правління Української федерації банків продовольства Дмитро Шкрабатовський.

Меморандум закладає основу для спільної роботи у сфері продовольчої безпеки, підтримки вразливих груп населення та зменшення харчових втрат. Сторони домовилися працювати над розвитком системи банків продовольства, підготовкою законодавчих змін і впровадженням в Україні підходів, які вже давно працюють у країнах ЄС.

Щороку в Україні утилізують близько 2,7 млн тонн харчових продуктів, значна частина яких ще придатна до споживання. Водночас мільйони людей потребують продовольчої підтримки. Саме тому розвиток системи food banking розглядається не як окрема благодійна ініціатива, а як частина сучасної державної політики у сфері продовольчої безпеки.

«Для нас це рішення – передусім про людей і про здоровий підхід до ресурсів та зміцнення продовольчої безпеки. Придатні до споживання продукти мають не знищуватися, а доходити до тих, хто справді потребує підтримки. Саме так працює сучасна продовольча безпека: коли держава,

бізнес і громадський сектор разом зменшують втрати, допомагають людям і водночас знижують навантаження на довілля. У результаті виграють усі: люди отримують допомогу, бізнес скорочує витрати, а країна формує відповідальну систему використання продовольства», – зазначив Тарас Висоцький.

Станом на 2025 рік гуманітарної допомоги потребують 12,7 млн українців. Крім того, офіційно зареєстровано понад 4,59 млн внутрішньо переміщених осіб, а також мільйони людей з інвалідністю та пенсіонерів із низьким рівнем доходу. За таких умов система банків продовольства для України – це вже не додаткова опція, а практична необхідність.

Суть цієї системи проста: продукти, які ще придатні до споживання, але вже не будуть продані, не утилізують, а передають людям, які цього потребують. Виробники, ритейл та інші постачальники спрямовують таку продукцію до банків продовольства, а ті збирають її, формують набори й передають далі. Така практика багато років успішно працює в Європі та США: зменшує харчові втрати, допомагає людям і об'єднує державу, бізнес та громадський сектор.

Важлива частина співпраці – підготовка законодавчих змін, які дадуть змогу повноцінно запустити систему банків продовольства в Україні. Зокрема, йдеться про окремий закон, зрозумілі правила щодо строків реалізації та споживання продуктів, податкові стимули для передачі їжі на благодійність і норми, які мають зменшити утилізацію придатних до споживання продуктів.

12.03.2026

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-hotuie-novy-paket-pidtrymky-dlia-liudei>

Уряд готує новий пакет підтримки для людей

За результатами обговорення з Президентом України готуємо новий пакет підтримки для людей, — повідомила Прем'єр-міністр України Юлія Свириденко.

Очільниця українського Уряду підкреслила, що доплата 1500 гривень буде спрямована для підтримки найвразливіших категорій — пенсіонерів за віком, отримувачів допомоги по інвалідності, малозабезпечених, отримувачів базової соцдопомоги, ВПО, сімей з дітьми. Загалом майже 13 млн людей.

Кошти надійдуть одноразово у квітні вже наявними механізмами, якими люди отримують соціальні виплати — на спецрахунки у банках або через Укрпошту.

Виплати будуть здійснені в межах чинних бюджетних програм Мінсоцполітики.

10.03.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
https://ombudsman.gov.ua/news_details/dostup-do-ukrayinskoyi-osviti-dlya-vstupnikiv-iz-tot-ukrayini-u-fokusi-monitoringu-harkivskogo-nacionalnogo-universitetu-mistectv-im-kotlyarevskogo

Доступ до української освіти для вступників із ТОТ України у фокусі моніторингу Харківського національного університету мистецтв ім. Котляревського

Представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Харківській області Олена Сібільова та регіональний координатор взаємодії з громадськістю Юрій Чумак здійснили моніторинг освітніх центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна» на базі Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.

Метою моніторингу є забезпечення доступної процедури вступу для вступників із ТОТ України і розвиток підтримувального освітнього середовища.

Напередодні моніторингового візиту було проаналізовано вебсайт Університету і встановлено, що на ньому в розділі «Вступникам» створено окрему сторінку «Вступникам з тимчасово окупованої території», яка містить загальні відомості для абітурієнтів стосовно діяльності центрів «Крим-Україна» та «Донбас-Україна». Зокрема, там розміщена інформація про функції освітніх центрів, алгоритм спрощеного вступу через освітні центри, пояснення, хто має право вступати через освітні центри, графік їхньої роботи.

Також доступні відомості про контакти, час роботи освітніх центрів, про уповноважений заклад загальної середньої освіти, корисні посилання та інша необхідна інформація.

Університет розміщує візуальну інформацію протягом року й у самому приміщенні закладу освіти на інформаційних стендах.

Моніторингом також зафіксовано, що на базі Університету працює гуртожиток, в якому вступники з ТОТ України мають можливість розміщуватись на період вступу та навчання. З огляду на те, що Харківську державну академію культури реорганізували шляхом приєднання до Університету, цього року абітурієнти колишньої Академії теж отримають перспективу селитися до гуртожитку.

За результатами візиту моніторингова група рекомендувала посилити інформаційну кампанію щодо переваг вступу абітурієнтів з ТОТ України через освітні центри.

11.03.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/znovu-provalena-politika-molod-z-tot-viyizhdzhaye-do-rosiyi-sistemnih-rishen-uryadu-ukrayini-nemaye

Знову провалена політика: молодь з ТОТ виїжджає до Росії, а системних рішень Уряду України немає!

Уряд України за 12 років війни так і не створив зрозумілої системи вступу для абітурієнтів з ТОТ. Як результат: молодь виїжджає до Росії або залишається під окупацією. На цю кричущість я неодноразово звертав увагу Уряду, але попри мої численні зауваження та рекомендації, рішень — немає!

І цю проблематику Омбудсман вчергове сьогодні підкреслив на Експертній раді при моїй його Представниці з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України.

Дмитро Лубінець навів конкретні цифри: якщо у 2024 році за спрощеною системою вступу (квота 2) з ТОТ України вступило 11 325 абітурієнтів, то у 2025 році — вже 9 418. Отже, кількість абітурієнтів з ТОТ зменшується орієнтовно на 17%. Чи бентежить це Уряд? Як бачимо — ні.

Офіс Омбудсмана вже у цьому році провів 148 моніторингових візитів до освітніх центрів. І результати цих перевірок тільки підтвердили: в Україні немає механізму, за яким щороку за чітким алгоритмом, зрозумілими правилами та доступною інформацією абітурієнти з ТОТ могли б вступати до українських університетів. Риторичне запитання: чи буде тоді молодь їхати до України?!

Ще один показовий факт: станом на 10 березня в Україні досі не затверджено порядок прийому на навчання в межах вступної кампанії 2026 року. Тобто вступна кампанія фактично вже на горизонті, а діти ТОТ досі в невизначеності.

Друге важливе питання — підйомна грошова допомога для вступників з ТОТ. Йдеться не лише про фінансову підтримку. Це насамперед сигнал молодим людям: Україна вас чекає, Україна готова допомогти. А не мовчання, яке залишає у тривожності та невизначеності!

Саме тому ми не можемо більше толерувати бездіяльність — за результатами засідання ми напрацюємо конкретні рекомендації для профільних міністерств із чіткими термінами виконання та направимо відповідний лист до Прем'єр-міністра України Юлії Свириденко, щоб негайно розпочати зміну підходів держави у цьому важливому напрямку.

Уповноважений тримає цю ситуацію на особистому контролі.

Україна чекає на своїх вступників з ТОТ і має про це не лише говорити, а доводити конкретними рішеннями та діями. Бо якщо держава не створює для них шлях додому — цей шлях для них створює хтось інший. І тобто ми добровільно віддаємо молодь у руки Росії.

13.03.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/krichushchij-vipadok-u-miscitichasovogo-prozhivannya-vpo-v-misti-pomichna-kirovogradskoyi-oblasti

Кричущий випадок у місці тимчасового проживання ВПО в місті Помічна Кіровоградської області

Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Кіровоградській області спільно з регіональною координаторкою взаємодії з громадськістю Мариною Давиденко здійснили моніторинговий візит до місця тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб, яке функціонує на базі Комунального некомерційного підприємства «Помічнлянський муніципальний центр контролю благоустрою» Помічнлянської міської ради.

Місце тимчасового проживання розраховане на 60 осіб. Станом на момент проведення моніторингового візиту у закладі проживає 27 внутрішньо переміщених осіб, серед яких троє дітей. Під час моніторингу було виявлено серйозні порушення санітарно-гігієнічних норм. Практично всі приміщення місця тимчасового проживання мають сліди плісняви та грибку. Осередки плісняви зафіксовані у кухонних приміщеннях, санітарно-гігієнічних кімнатах, а також у житлових кімнатах, де безпосередньо проживають внутрішньо переміщені особи. Такий стан приміщень становить потенційну загрозу здоров'ю мешканців, зокрема дітей, та свідчить про порушення вимог чинного законодавства України щодо забезпечення належних умов проживання для внутрішньо переміщених осіб. За результатами моніторингового візиту відповідні рекомендації будуть направлені органам місцевого самоврядування для вжиття невідкладних заходів щодо усунення виявлених порушень та приведення умов проживання у відповідність до встановлених стандартів.

Окрім моніторингової складової, Представниця Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Кіровоградській області Галина Лугова провела правопросвітній захід для мешканців місця тимчасового проживання. Під час зустрічі внутрішньо переміщені особи були поінформовані про свої права, державні гарантії соціального захисту, а також про механізми звернення до Офісу Омбудсмана для захисту своїх прав. Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Кіровоградській області продовжує здійснювати моніторинг дотримання прав внутрішньо переміщених осіб та реагувати на випадки порушень їхніх прав і свобод.

Моніторинговий візит здійснено за допомогою Благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Суппорт Сервісез”» в рамках проекту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні

системи соціального захисту в Україні», що втілюється завдяки підтримці Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

БФ «Стабілізаційний Суппорт Сервісез» співпрацює з Агентством ООН у справах біженців в Україні з липня 2022 року.

13.03.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/ilona-havronska:-ponad-43-mln-ukrayintsiv-perebuvayut-pid-tymchasovym-zakhystom-u-krayinakh-yes>

Ілона Гавронська: понад 4,3 млн українців перебувають під тимчасовим захистом у країнах ЄС

4 мільйона 380 тисяч українців, які були вимушені виїхати з країни через війну, перебувають під тимчасовим захистом у державах Європейського Союзу. Про це повідомила заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України з питань європейської інтеграції Ілона Гавронська з посиланням на останні дані статистичної служби ЄС Eurostat.

Зокрема, найбільше українців під тимчасовим захистом наразі перебуває у Німеччині – 1 260 230 осіб, Польщі – 965 990 та Чехії – 397 185. Найвищі показники кількості осіб під тимчасовим захистом на тисячу жителів зафіксовано у Чехії (36,4), Польщі (26,5) та Словаччині (25,8), тоді як відповідний показник на рівні ЄС становить 9,7 на тисячу жителів.

За даними Eurostat, протягом 2025 року країни ЄС ухвалили 683 395 нових рішень про надання тимчасового захисту громадянам України, що на 14% менше порівняно з 2024 роком. При цьому станом на кінець січня 2026 року кількість українців із таким статусом у ЄС зросла на 23 110 осіб порівняно з кінцем грудня 2025 року.

За словами заступниці Міністра, безпекова ситуація залишається ключовим фактором, який впливає на рішення українців щодо повернення. Водночас держава вже зараз готується до можливих змін у контексті потенційного завершення дії тимчасового захисту в березні 2027 року.

«Ми перебуваємо у постійному контакті з європейськими інституціями та разом із міжнародними партнерами напрацьовуємо стратегічні рамки реагування на можливі зміни. Водночас для України принципово важливо, щоб до наших громадян у країнах ЄС ставилися з гідністю. Наше спільне завдання – створити умови, за яких українці зможуть реалізовувати свій потенціал, зберігаючи можливість ухвалювати поінформоване рішення щодо повернення та реінтеграції в Україні», – зазначила Ілона Гавронська.

Вона поінформувала, що у цьому контексті триває робота над створенням інструментів для підтримки зв'язку з громадянами за кордоном та підготовки до можливого повернення. Зокрема, йдеться про розвиток Мережі єдності, відкриття Центрів та просторів єдності, а також запуск цифрової

платформи, яка забезпечить українцям за кордоном доступ до перевіреної інформації.

09.03.2026

Верховна Рада України

https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/271092.html

Право на пенсію на загальних підставах для ВПО: Комітет з прав людини рекомендував Верховній Раді прийняти у другому читанні законопроект № 12301

Комітет на своєму засіданні, проведеному 9 березня 2026 року, рекомендував Верховній Раді України прийняти в другому читанні та в цілому проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та інших законів України (реєстр. № 12301), доопрацьований Комітетом з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи.

Документ закріплює основні гарантії державної підтримки внутрішньо переміщених осіб на всіх важливих для них етапах (під час адаптації, інтеграції, повернення до покинутого місця проживання та реінтеграції).

Передбачається також запровадження електронного кабінету для ВПО, за допомогою якого, зокрема, здійснюватиметься оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб, ступеня їх задоволення та інтеграції за новим місцем проживання.

Законопроект враховує питання реалізації права ВПО на житло через загальні (передбачені житловим законодавством) та спеціальні механізми (актуальні саме для внутрішньо переміщених осіб) державної підтримки.

Передбачається, що для визначених Урядом категорій внутрішньо переміщених осіб проживання у житлі для тимчасового проживання не може обмежуватися строками на безоплатне тимчасове проживання під час дії воєнного або надзвичайного стану та протягом шести місяців після їх припинення або скасування.

Крім того, на рівні Закону пропонується врегулювати статус місць тимчасового проживання ВПО. Відповідні місця можуть облаштовуватися у містечках із збірних модулів, гуртожитках, готелях, інших приміщеннях, придатних для проживання, та їх частинах, що використовуються або можуть використовуватися для тимчасового проживання.

Водночас Закон гарантує ВПО право на пенсію на загальних підставах. Зокрема документ встановлює, що «для осіб, які перебувають на обліку як внутрішньо переміщені, умови призначення, виплати, перерахунку або переведення на іншу пенсію не можуть передбачати додаткових або відмінних від загального порядку вимог і процедур, що обмежують реалізацію або звужують зміст їхнього права на пенсійне забезпечення».

У разі його прийняття, Закон набиратиме чинності через три місяці з дня його опублікування.

Місцеве самоврядування

10.03.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/volodymyr-lemchak-zustrivsia-z-predstavnykamy-blahodiinoho-fondu-rokada>

Володимир Лемчак зустрівся з представниками благодійного фонду «Рокада»

Директор департаменту соціальної політики облдержадміністрації Володимир Лемчак провів зустріч із представниками Благодійного фонду «Рокада» (Івано-Франківськ).

Фонд є виконавчим партнером Управління Верховного комісара ООН у справах біженців та забезпечує захист прав внутрішньо переміщених людей на Прикарпатті. Організація також надає гуманітарну, психологічну та юридичну допомогу людям, які були змушені покинути свої домівки через війну.

Серед десятків благодійних організацій, що працюють на Франківщині, «Рокада» є однією з найбільших і найбільш впізнаваних. Під час зустрічі Володимир Лемчак подякував представникам фонду за активну співпрацю з департаментом соціальної політики, зокрема за допомогу під час зустрічі евакуаційних потягів, які прибувають із прифронтових територій. Команда фонду допомагає новоприбулим із пересадкою, транспортуванням та супроводом, забезпечуючи оперативну підтримку людям, які щойно прибули в безпечний регіон.

Представники фонду також презентували новий напрям подальшої співпраці — проєкт «Соціальна адаптація в МТП», який спрямований на соціалізацію та інтеграцію внутрішньо переміщених людей у громади області. Наразі в області функціонує 50 місць тимчасового проживання для ВПО. Учасники зустрічі подякували один одному за співпрацю та висловили сподівання на подальшу спільну роботу задля підтримки евакуйованих і внутрішньо переміщених людей.

10.03.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/na-prykarpatti-95-vnutrishno-peremishchenykh-liudei-pratsevlashtuvaly-z-pochatku-roku>

На Прикарпатті 95 внутрішньо переміщених людей працевлаштували з початку року

У січні–лютому 2026 року статус безробітного мали 610 внутрішньо переміщених людей. За сприяння служби зайнятості роботу отримали 95 людей з їх числа.

Ще 34 внутрішньо переміщені люди проходили професійне навчання. Також видано 134 направлення на участь у суспільно корисних роботах. 8 людей долучилися до громадських та інших робіт тимчасового характеру.

Станом на 1 березня 2026 року в області було зареєстровано 469 безробітних з числа внутрішньо переміщених людей.

12.03.2026

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/hromady-prykarpattia-rozshyriuiut-spivpratsiu-z-pryfrontovymy-terytoriiamy-u-mezhakh-proiektu-plich-o-plich-zghurtovani-hromady>

Громади Прикарпаття розширюють співпрацю з прифронтовими територіями у межах проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади»

Місцеве самоврядування Прикарпаття продовжує розвивати партнерство з прифронтовими громадами України в межах національного проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади». Про це повідомила голова Івано-Франківської ОВА Світлана Онищук.

Новобузьку міську територіальну громаду відвідала делегація Болехівської громади. Сторони обговорили подальші напрями співпраці та домовилися про організацію оздоровлення й відпочинку дітей із Новобузької громади у Болехові.

Калуська громада приймала делегацію Добропільської територіальної громади. Раніше між громадами було підписано меморандум про співпрацю. Під час візиту представники громади ознайомилися з роботою релокованого підприємства, яке перемістилося з територій, де тривають бойові дії, а також обговорили питання підтримки внутрішньо переміщених людей.

Таке партнерство сприяє взаємній підтримці громад, обміну досвідом та реалізації спільних соціальних і гуманітарних ініціатив.

11.03.2026

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/predstavnyky-derzhavnoi-vlady-vidvidaly-tsentr-pidtrymky-vpro-selydoveua-na-kyivshchyni>

Представники державної влади відвідали Центр підтримки ВПО «СЕЛИДОВЕ.UA» на Київщині

Центр підтримки ВПО «СЕЛИДОВЕ.UA» у Петропавлівській Борщагівці на Київщині відвідали народна депутатка України IX скликання Юлія Діденко та начальниця управління із забезпечення взаємодії з органами місцевого самоврядування Донецької облдержадміністрації Наталія Чукова.

Під час візиту ознайомилися з роботою релокованого колективу, поспілкувалися з працівниками Селидівської міської ради та обговорили основні виклики та напрями діяльності, спрямовані на підтримку мешканців Селидівської громади, які стали переселенцями на Київщині.

Юлія Діденко та Наталія Чукова відзначили важливість збереження кадрового складу міської ради та роботи команди, яка постійно докладає зусиль для підтримки людей, що вимушено залишили свої домівки через російську агресію.

Під час візиту також відбулося урочисте нагородження. За вагомий особистий внесок у розбудову місцевого самоврядування, сумлінну працю, активну громадську, благодійну та волонтерську діяльність Грамотою Верховної Ради України нагородили двох заступників міського голови Селидівської міської ради.

Ця відзнака стала визнанням не тільки їх роботи, а і роботи всього колективу, відданості справі та активної діяльності задля підтримки людей у складний для країни час.

12.03.2026

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/dobropilska-hromada-rozshyriuie-partnerstvo-z-kaluskoii-hromadoiu-u-mezhakh-proiektu-plich-o-plich>

Добропільська громада розширює партнерство з Калуською громадою у межах проєкту «Пліч-о-пліч»

Офіційна делегація Добропільської громади відвідала громаду-партнера — Калуську міську територіальну громаду в межах національного проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади». Візит став важливим кроком у поглибленні співпраці між громадами та майданчиком для обговорення спільних ініціатив.

Делегацію очолив начальник Добропільської МВА Андрій Бондаренко. Разом з ним громаду представляли профільні заступники та керівниця сектору з питань інноваційної політики та інвестиційної діяльності.

Під час перебування у Калуші відбулася зустріч з делегацією з Бельгії на чолі з Рено де Кершовом, яка передала гуманітарну допомогу українським Захисникам: автомобілі та медичне обладнання.

У ході робочих зустрічей представники громад обговорили практичні кроки подальшого партнерства та визначили ключові напрями спільної роботи.

Серед них:

- організація оздоровлення дітей з прифронтової Добропільської громади,
- проведення спільних культурних, освітніх та спортивних заходів,
- підтримка та реабілітація військовослужбовців,
- допомога родинам загиблих Захисників.

За словами начальника Добропільської МВА Андрія Бондаренка, співпраця між громадами має не лише символічне, а й практичне значення.

«Сьогодні одним з найважливіших напрямів роботи Добропільської МВА, окрім допомоги військовим, є підтримка наших мешканців — як у громаді, так і поза її межами. У цьому нам суттєво допомагають партнери, і ми робимо все, щоб ця співпраця була ще більш ефективною», — зазначив він.

У межах візиту делегація Добропільщини також ознайомила з роботою важливих об'єктів інфраструктури та економіки Калузької громади.

Зокрема, учасники поїздки відвідали:

- підприємства, релоковані із зон бойових дій,
- місцеву логістичну компанію та бізнес, що активно розвивається,
- місця компактного проживання переселенців «Геремок» і «Зірочка»,
- заклади освіти, де встановлені сучасні модульні котельні.

Такий обмін досвідом дозволяє громадам знаходити ефективні рішення для розвитку, підтримки людей та підготовки до повоєнного відновлення.

Партнерство між громадами сьогодні — це спільна інвестиція у відновлення та майбутнє України.

11.03.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/koordinatsiynyy-tsentr-shchastynskoyi-hromady-u-lutsku-novyy-format-pidtrymky>

Координаційний центр Щастинської громади у Луцьку: новий формат підтримки луганчан у релокації

Для ВПО з Щастинської громади особливим місцем став Координаційний центр на проспекті Президента Грушевського, 30, у Луцьку.

Особисті прийоми там чергуються з телефонними дзвінками, онлайн-зустрічі — із гуртками творчості, а психологічні тренінги — з допомогою фронту.

ЗВ'ЯЗОК, ЩО НЕ ПЕРЕРИВАЄТЬСЯ

1639 телефонних консультацій за рік – це п'ять дзвінків щодня. Люди питають про соціальні виплати, документи, пенсії, роботу. І кожен отримує відповідь.

36 юридичних консультацій від ГО «Право на захист», 66 розмов із фахівцями Пенсійного фонду, 179 зустрічей із представниками Державної служби зайнятості – усе це працює на одне: аби людина не залишилася сам на сам із проблемами.

Окремий напрям – цифрова грамотність. 446 осіб навчилися користуватися електронними сервісами, подавати заяви через «Дію», орієнтуватися в державних реєстрах. Для багатьох людей старшого віку це не просто навичка, а вікно у світ, який донедавна здавався недосяжним.

1114 осіб отримали гуманітарну допомогу.

ПРОЄКТ «ЗІГРІЙ ГЕРОЯ» ТА ПРОГРАМА «ТИ ЯК?»

Волонтерський проєкт «Зігрій героя» став окремою сторінкою життя центру.

А у межах всеукраїнської ініціативи першої леді Олени Зеленської в центрі запрацював Простір ментального здоров'я. Заняття із базових психологічних практик, тренінги з подолання наслідків психотравми, відновлення емоційної стійкості – усе це допомагає людям, які пережили страх, втрату, невизначеність, знайти внутрішню рівновагу.

Поруч – культурно-освітній напрям. Для дітей працює Вітальня юного читача «Коло друзів» – місце, де малеча може поспілкуватися, погратися, розвиватися.

ЦНАП: 498 ПОСЛУГ І ДОПОМОГА З РЕЄСТРОМ ЗБИТКІВ

Відділ ЦНАПу Щастинської МВА працює на базі гуманітарних хабів Сіверськодонецької, Кременської та Гірської громад. За 2025 рік консультації отримали 1269 осіб, актуалізовано дані 1044 мешканців, надано 498 адміністративних послуг.

142 особи отримали консультації щодо подання заяв до Міжнародного реєстру збитків через Портал «Дія». Багатьом допомогли заповнити заяви – це перший крок до майбутньої компенсації за втрачене житло, за зруйноване життя.

У центрі подбали про те, щоб він був доступний для всіх. Придбали переносний пандус, встановили кнопку виклику персоналу, розмістили інформаційну табличку зі шрифтом Брайля. Співробітники пройшли спеціальне навчання.

ЕНЕРГЕТИЧНА СТІЙКІСТЬ ТА НОВЕ ПАРТНЕРСТВО

Центр готовий до будь-яких викликів. Генератор, зарядні станції, обігрівачі, ковдри, запас питної води – усе це дозволяє працювати навіть під час блекаутів. Швидкісний інтернет не зникає разом зі світлом, тож люди завжди можуть зарядити телефони, зв'язатися з рідними, отримати необхідну інформацію.

30 жовтня 2025 року в межах національного проєкту «Пліч-о-пліч» Щастинська громада підписала меморандум про співпрацю з Добротвірською

селищною громадою Львівської області. Це не просто документ – це домовленість про обмін досвідом, спільні ініціативи, посилення підтримки релокованої громади. Разом легше вистояти.

12.03.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/na-kyuyivshchyni-shche-chotyromstam-vpro-vydani-produktovi-pakunky-ta-rechi>

На Київщині ще чотирьомстам ВПО видані продуктові пакунки та речі

Департамент соціального захисту населення Луганської облдержадміністрації координує надання гуманітарної допомоги в залежності від поточних потреб переселенців та можливостей донорів.

«Вкрай важливо забезпечити людей тим, що є для них найгострішою потребою, та водночас – вчасно скористатися можливостями, які є в благодійних організацій. Допомоги потребують тисячі ВПО з різних регіонів, тому взаємодія з донорами має бути швидкою і ефективною. Саме такі дії дозволяють залучити більше допомоги саме для луганчан», – підкреслила директор Департаменту Оксана Волошина.

На цей раз, спільно з благодійним фондом «Україна на долонях» та Центром життєстійкості Лисичанської громади, близько 400 ВПО, які проживають у Києві та регіоні, змогли отримати продукти харчування, вибрати нове взуття та ковдри.

10.03.2026

Волинська обласна державна адміністрація

<https://www.voladm.gov.ua/new/derzhava-pokriye-90-vitrat-na-volini-realizovuvatimut-proyekti-zhitla-dlya-vpo/>

Держава покриє 90% витрат: на Волині реалізовуватимуть проєкти житла для ВПО

6 березня 2026 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову №301, якою визначено порядок і умови надання у 2026 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам для формування фондів житла для внутрішньо переміщених осіб. Йдеться про облаштування житла для тимчасового або підтриманого проживання ВПО.

Для Волинської області на ці потреби передбачено 12 мільйонів 647 тисяч гривень. Співфінансування становитиме 90% коштів державного бюджету і лише 10% – місцевих. Для порівняння, торік це співвідношення було 60 на 40.

Про це повідомила директорка департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації Оксана Гобод під час оперативної наради т.в.о. начальника Волинської ОВА Романа Романюка.

Кошти субвенції розподілятимуться за трьома основними напрямками.

Отже, перший напрямок – реконструкція, ремонт і будівництво житла для місць компактного проживання ВПО. На це передбачено 25% від загальної суми субвенції.

Другий напрямок – реконструкція, ремонт та будівництво житла для фонду тимчасового проживання. На цей напрямок спрямовується 50% коштів субвенції.

Ще 25% фінансування передбачено на переобладнання нежитлових приміщень у житлові для розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Важливо також врахувати, що до 20% місць у таких об'єктах мають бути інклюзивними, тобто пристосованими для проживання людей з інвалідністю.

Водночас, якщо виникнуть обставини, які унеможливають використання коштів саме за визначеними напрямками, обласні державні адміністрації можуть перерозподіляти їх на ті напрямки, де є більша потреба, навіть якщо це перевищує встановлені відсотки.

Роман Романюк звернувся до голів громад з проханням проаналізувати свої потреби та найближчим часом подати інформацію про наміри щодо участі у програмі. Після набрання постановою чинності громади матимуть 30 днів для подання заявок, а обласна державна адміністрація – для їх розгляду та розподілу коштів.

«10% цілком посильна сума і дуже гарна пропорція фінансування. Такий підхід дає змогу одночасно реалізовувати державну політику підтримки ВПО та розвивати громади,» – підсумував т.в.о. начальника Волинської ОВА.

10.03.2026

Чернігівська обласна військова адміністрація

<https://cg.gov.ua/index.php?id=540501&tp=page>

Освіта, здоров'я та потреби ВПО – В'ячеслав Чаус провів нараду з керівниками районів

Начальник Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус провів нараду зі своїми заступниками й керівниками районів. Обговорили поточні питання по багатьох напрямках життєдіяльності громад.

Зосередилися на національній програмі Скринінгу здоров'я 40+. Українці віком від 40 років можуть на ранніх етапах оцінити ризики для здоров'я, зокрема серцево-судинних захворювань, розвитку цукрового діабету та стану психічного здоров'я. Скринінг безоплатний – держава надає 2000 гривень на обстеження. Програма працює. Запрошення продовжують надходити у Дії. Про реалізацію програми на Чернігівщині доповідала Жанна Шерстюк, заступниця голови ОДА. В'ячеслав Чаус доручив очільникам

Прилуччини і Новгород-Сіверщини забезпечити можливість обстежитися в своїх районах.

Окремо проговорили використання освітніх субвенцій.

«Тут має бути абсолютне розуміння щодо освоєння коштів по кожному проєкту. Треба, щоб кожен керівник району бачив цілісну картину й аналізував, які свої громади слід підтягнути. Максимальний фокус проєктам, які стартували в 2025 році», – зазначив начальник ОВА.

Жанна Шерстюк зупинилася на потребах внутрішньо переміщених осіб, яких в області близько 69,5 тисячі осіб. Першочергове завдання – забезпечити ВПО житлом. Так, у Комарівській і Сосницькій громадах триває реконструкція приміщень для тимчасового проживання. Відтак, будуть створені додаткові місця для людей, які були змушені залишити власні домівки через війну.

До слова, Чернігівщина отримає субвенцію від Уряду – понад 14,5 мільйона гривень – для формування фондів житла для евакуйованих та ВПО. Відповідне рішення днями ухвалили на засіданні Кабміну.

В області працюють над розширенням мережі центрів життєстійкості. Таких осередків у регіоні 11, а ще 3 – у процесі створення.

Насамкінець приділили увагу підготовці до нового опалювального періоду. В'ячеслав Чаус зауважив: область діятиме відповідно до плану стійкості і спиратиметься на досвід минулої зими.

11.03.2026

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/160917>

Львівщина отримає понад 52 млн грн державної субвенції на житло для внутрішньо переміщених осіб

Основна умова для подачі заяв – об'єкти повинні перебувати у комунальній або державній власності (в оренді).

Уряд виділив Львівській області понад 52 млн грн державної субвенції на будівництво, реконструкцію та ремонт житла для внутрішньо переміщених осіб. Кошти спрямують громадам області для формування та розвитку фондів тимчасового проживання.

Субвенцію можна використати на:

- реконструкцію, ремонт та будівництво місць тимчасового проживання
- реконструкцію, ремонт і будівництво фондів тимчасового проживання для ВПО
- переобладнання нежитлових приміщень у житлові для створення фондів тимчасового проживання

Територіальні громади можуть подавати заявки на участь у програмі. Основна умова – об'єкти повинні перебувати у комунальній або державній власності (в оренді).

Також передбачене співфінансування: до 90% вартості покриває державна субвенція, не менше 10% – місцеві бюджети або інші джерела, не заборонені законодавством.

Крім того, громади мають підготувати кошторисну та проектну документацію, фінансово-економічне обґрунтування подальшої експлуатації об'єкта та гарантувати його утримання після завершення робіт.

Житло, створене за ці кошти, використовуватимуть для проживання внутрішньо переміщених осіб та евакуйованих під час воєнного стану і щонайменше три роки після його завершення. Після цього приміщення можна буде використовувати для надання соціальних послуг – зокрема для стаціонарного догляду або підтриманого проживання.

«Це можливість для громад розвинути житлову інфраструктуру для внутрішньо переміщених людей. Держава фінансує до 90% вартості проєктів, тому важливо, щоб громади підготували об'єкти і подали заявки. Чим якісніші проєкти будуть подані, тим більше людей зможуть отримати житло», – зазначила директорка департаменту соціального захисту населення Львівської ОДА Тетяна Крут.

Під час відбору проєктів враховуватимуть кількість ВПО, які отримають житло, доступність приміщень для людей з інвалідністю, наявність реалістичного календарного плану виконання робіт до кінця 2026 року, а також завершення вже розпочатих об'єктів. Щонайменше 20% приміщень у таких об'єктах мають бути доступними для людей з інвалідністю.

Громади можуть подати заявки протягом 30 календарних днів з дати набрання чинності Постанови, себто з 6 березня.

15.03.2026

Полтавська обласна військова адміністрація

<https://poda.gov.ua/news/256874>

Полтавська ОВА розпочинає співпрацю з німецькою організацією *Help – Hilfe zur Selbsthilfe*

Полтавщина налагоджує співпрацю з Help – Hilfe zur Selbsthilfe – німецькою неурядовою організацією, яка допомагає долати гуманітарні виклики, створюючи основу для відновлення і довгострокового розвитку.

Начальник Полтавської ОВА Віталій Дяківнич підписав відповідний меморандум із керівником відокремленого підрозділу організації Олександром Новиковим.

Партнерство охоплюватиме не лише екстрене реагування у кризових ситуаціях, а й реалізацію соціальних проєктів. Особлива увага – підтримці

внутрішньо переміщених осіб, вразливих верств населення, які цього найбільше потребують.

Під час зустрічі сторони обговорили можливості покращення умов перебування ВПО на Полтавщині, зокрема облаштування транзитних центрів.

«На обласному рівні маємо практичні напрацювання. Готові до спільної роботи вже зараз, розраховуємо на сприяння з боку міжнародних партнерів», – розповів очільник області.

Через складну ситуацію в енергетичній сфері актуальною є потреба у пальному і твердому паливі для стабільного функціонування комунальних підприємств та закладів освіти – шкіл та дитячих садочків.

11.03.2026

Житомирська обласна державна адміністрація

<https://oda.zht.gov.ua/news/gromady-zhytomyrshhyny-zmozhut-otrymaty-19-4-mln-grn-derzhavnyh-koshtiv-na-zhytlo-dlya-vpo/>

Громади Житомирщини зможуть отримати 19,4 млн грн державних коштів на житло для ВПО

Уряд виділив Житомирщині 19.4 млн грн державної субвенції. Ці кошти спрямують територіальним громадам для будівництва, реконструкції та ремонту житла, щоб сформувати надійний фонд тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб.

Створене житло слугуватиме прихистком для ВПО під час воєнного стану та ще щонайменше три роки після його завершення. У майбутньому ці приміщення можна буде використовувати для надання соціальних послуг громади (наприклад, для підтриманого проживання).

Громади мають 30 календарних днів на подачу заявок (відлік розпочався 6 березня).

Наразі на території Житомирської області зареєстровано 72,9 тис. ВПО, з них 16,4 тис. дітей, 4,1 тис. осіб з інвалідністю, 31,1 тис. працездатних осіб, 15,1 тис. пенсіонерів, 107 багатодітних родин.

12.03.2026

Київська обласна військова адміністрація

<https://koda.gov.ua/na-kyuyivshhyni-vidbulosya-rozshyrene-zasidannya-rady-z-pytan-vpo-prezentovano-plan-roboty-na-2026-2027-roky/>

На Київщині відбулося розширене засідання Ради з питань ВПО: презентовано план роботи на 2026–2027 роки

Відбулося розширене засідання Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Київській обласній державній адміністрації.

Із вітальним словом до учасників звернувся заступник голови Київської ОДА Іван Добровольський. До засідання також долучилися керівники громад Київської області, представники благодійних фондів, міжнародних гуманітарних організацій та профільних структурних підрозділів обласної адміністрації. Головував очільник Ради Олександр Явтушенко.

Під час зустрічі презентували комплексний стратегічний план роботи Ради ВПО на 2026–2027 роки. Документ передбачає низку заходів, спрямованих на посилення інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громадах області. Зокрема, йдеться про запровадження публічного дашборду оцінки всіх 69 громад Київщини за показниками ефективності інтеграції переселенців, реалізацію житлових програм для ВПО, сприяння їхньому працевлаштуванню, підтримку релокованого бізнесу та розвиток системи психологічної допомоги.

Директор департаменту соціального захисту населення Київської ОДА Ігор Мещан представив досвід реалізації житлових проєктів для внутрішньо переміщених осіб у регіоні та окреслив подальші плани щодо запуску нових ініціатив у цій сфері.

Також під час засідання обговорили адвокацію програми розселення ВПО з місць тимчасового проживання та ініціативу зі створення комплексної програми психосоціальної підтримки ВПО у громадах Київської області.

11.03.2026

Кіровоградська обласна військова адміністрація

<https://oda.kr-admin.gov.ua/news/u-kirovogradskij-oblasti-viznachili-osnovni-napryami-roboti-u-sferi-sotsialnogo-zahistu-naselennya-na-2026-rik>

У Кіровоградській області визначили основні напрями роботи у сфері соціального захисту населення на 2026 рік

Вони сформовані відповідно до загальнодержавних завдань соціальної політики для регіонів і громад.

Цього року у сфері соціальної політики визначено чотири основні пріоритети. Перший — розвиток соціальних послуг та розширення мережі надавачів. Йдеться, зокрема, про перехід до закупівлі соціальних послуг за принципом «гроші ходять за людиною», залучення недержавних надавачів та розширення послуг життєстійкості.

Другий напрям — захист прав дітей і підтримка сімей. Зокрема, передбачено забезпечення житлом дитячих будинків сімейного типу та створення нових сімейних домівок.

Третій пріоритет стосується формування безбар'єрного середовища. Серед завдань — створення пристосованих робочих місць для людей з інвалідністю, зокрема через програми компенсації для роботодавців та співпрацю з бізнесом.

Четвертий напрям — інтеграція внутрішньо переміщених осіб. Він передбачає придбання будинків для проживання ВПО, розселення людей у об'єктах нерухомості, переданих державними компаніями та АРМА, а також модернізацію і ремонт місць тимчасового проживання.

За підсумками наради в області розроблять регіональний план виконання цих пріоритетних завдань, який визначить конкретні кроки для їх реалізації у громадах.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

09.03.2026

Delo.ua

<https://delo.ua/news/tinyova-orenda-ne-daje-vpo-skoristatis-pilgami-na-orendu-u-verhovnii-radi-proponuyut-risennya-461460/>

Тіньова оренда не дає ВПО скористатись пільгами на оренду: у Верховній Раді пропонують рішення

Програма державної субсидії на оренду житла для внутрішньо переміщених осіб в Україні стикається з серйозними перешкодами через тіньовий ринок оренди. Однією з головних причин низького попиту на програму є те, що значна частина орендних відносин оформлюється неофіційно.

Про це повідомляє Delo.ua з посиланням на заяву Олени Шуляк, голови Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

За її словами, тіньовий сектор оренди не лише позбавляє бюджет податкових надходжень, а й суттєво обмежує можливості держави запускати ефективні програми підтримки для людей, які потребують житла.

Одним із показових прикладів проблеми стала програма субсидій на оренду житла для внутрішньо переміщених осіб.

За даними дослідження аналітичного центру CEDOS, станом на початок вересня 2025 року подано 184 заявки на отримання субсидії, а призначено всього 86.

Такі показники, за словами Шуляк, демонструють, що навіть правильно розроблені державні інструменти не можуть працювати повною мірою через неофіційний характер значної частини орендних відносин.

Дослідження також показує, що більшість операцій на ринку оренди проходить без офіційної фіксації. Так, більшість ріелторів та агенств працюють неофіційно, укладають угоди так, ніби вони укладені без посередників, а оплата їх послуг здійснюється готівкою. Через це такі операції не залишають цифрового сліду та не відображаються у фінансовій звітності.

У результаті держава фактично не бачить реального масштабу ринку оренди, не може ефективно адмініструвати податки та повноцінно запускати соціальні програми.

Податок у 23% стимулює тіньовий ринок

За словами Шуляк, одним із факторів тінізації ринку є високий рівень податків для орендодавців. Наразі податок на доходи від оренди житла може сягати 23%, що, на думку парламентарки, не стимулює власників житла працювати офіційно.

У зв'язку з цим у Верховній Раді пропонують знизити ставку до 7%.

“Зменшення ставки до 7% – це не поступка, а інструмент детінізації. Люди мають бачити, що працювати легально – реально, зрозуміло і економічно доцільно”, – зазначила Шуляк.

Що може змінити ситуацію

За словами парламентарки, для виведення ринку оренди з тіні недостатньо лише знизити податкове навантаження. Не менш важливо створити реальні стимули для легалізації орендних відносин, а також запровадити зрозумілі правила роботи на ринку. Йдеться, зокрема, про використання типових договорів оренди, прозорі механізми обліку угод та чітке адміністрування.

Серед практичних стимулів працювати офіційно депутатка називає: можливість розширити коло потенційних орендарів, наявність доказової бази у випадку конфліктів або податкових перевірок, а також зменшення ризику донарахувань чи необхідності пояснювати походження доходів від оренди заднім числом. Окремо вона наголошує на важливості юридичного захисту як для власників житла, так і для орендарів.

“В секторі оренди бракує всебічного захисту і прозорих правил для обох сторін. Коли договір оформлений офіційно, орендодавцю значно легше підтвердити умови оренди, строки, плату, заставу, підстави виселення чи борг. Крім цього, офіційне оформлення договору потрібне для участі в державних інструментах, зокрема в програмі субсидії на оренду для ВПО. Тобто, орендодавець, який готовий працювати офіційно, має доступ до сегмента орендарів, які не можуть або не хочуть заходити в неформальні домовленості”, – підкреслила Олена Шуляк.

Вона також додала, що поступове посилення державного контролю за ринком сприятиме його легалізації. За таких умов робота у “білому” форматі дозволяє зменшити ризики податкових донарахувань, суперечок та необхідності пояснювати походження орендних доходів заднім числом.

11.03.2026

Delo.ua

<https://delo.ua/news/dlya-vpo-poxilogo-viku-xocut-zaprovaditi-okremii-socialnii-suprovod-461671/>

Для ВПО похилого віку хочуть запровадити окремий соціальний супровід

Люди похилого віку серед внутрішньо переміщених осіб (ВПО) потребують окремого підходу до соціальної підтримки після переїзду з небезпечних територій.

Як пише Delo.ua, про це заявив голова Асоціації прифронтових міст та громад, мер Харкова Ігор Терехов.

За його словами, війна значно ускладнила становище літніх переселенців. Серед основних проблем – втрата житла та соціальних зв'язків, складнощі з адаптацією у нових громадах і обмежений доступ до необхідних послуг. Через це люди старшого віку залишаються однією з найбільш вразливих груп серед ВПО.

"Внутрішньо переміщені особи похилого віку потребують окремого підходу. Для них необхідно розвивати адаптоване житло, мобільні мультидисциплінарні команди, денні центри, соціальну адаптацію та адресний супровід", – зазначив Терехов.

У асоціації пропонують створити систему соціального супроводу людей після переміщення. Вона може включати первинну оцінку потреб, допомогу з житлом, доступ до медичних і соціальних послуг, а також підтримку інтеграції у громаду через денні центри та соціальні клуби.

Такий підхід, за словами представників організації, дозволить уникнути ситуацій, коли люди похилого віку залишаються без підтримки та змушені самотійно шукати допомогу.

За оцінками міжнародних організацій, близько 19% внутрішньо переміщених осіб – це люди віком понад 60 років, що становить понад 800 тисяч людей.

В Асоціації прифронтових міст та громад також нагадують про необхідність ширшої реформи системи підтримки переселенців. Серед запропонованих рішень – запровадження на національному рівні "єдиного маршруту ВПО", який передбачає координацію соціальних виплат і послуг, підтримку працевлаштування та запровадження інституту соціальних менеджерів.

Крім того, Ігор Терехов запропонував встановити День ВПО – 25 лютого та закріпити його на державному рівні на наступні п'ять років. На його думку, п'ять років – "достатній горизонт, щоби зробити все необхідне для того, аби в статусі внутрішньо переміщеної особи більше не було потреби".

До цього мер Харкова також неодноразово наголошував на необхідності системної державної підтримки прифронтових територій та посилення координації між місцевим самоврядуванням і центральною владою.

09.03.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/economic/1150270.html>

KfW сподівається почати з Національною установою розвитку проєкт портфельних гарантій для МСП вже цього літа

Німецький банк розвитку KfW готує з Національною установою розвитку (НУР) проєкт надання портфельних гарантій банкам для подальшого кредитування малих та середніх підприємств, орієнтованих на компанії у прифронтових регіонах, з внутрішньо переміщеними особами та ветеранами, повідомив голова представництва KfW в Україні Лоренц Гесснер (Lorenz Gessner), передає кореспондент агентства "Інтерфакс-Україна".

"Це портфельна гарантія, особливо зосереджена на малих та середніх підприємствах, що знаходяться на передовій, ВПО та ветеранах, яка, сподіваємося, розпочнеться влітку цього року (...) Наразі цим малим та середнім підприємствам зазвичай або потрібна величезна застава, або вони взагалі не отримують кредитів", – сказав він на четвертому бізнес-форумі Ukraine Resilience, який провела Люксембурзько-українська торгова палата (LUCC) у Люксембурзі минулого тижня.

За його словами, цей проєкт також має допомогти знизити процентні ставки для цих клієнтів та зменшити резерви на покриття збитків для банків.

Гесснер зазначив, що у довгостроковій перспективі НУР, і це зафіксовано у його стратегії, прагне залучити для фінансування місцевий та міжнародний ринок облігацій.

"Ми, KfW, як уряд Німеччини, наразі не підтримуємо жодних інвестицій у ринок капіталу. Але ми намагаємося створити інституцію НУР, щоб залучити ці кошти в майбутньому. Щоб мати прозору та сумлінну інституцію, яка може покладатися на ресурси з-за меж України та з України", – пояснив голова представництва.

Він нагадав, що KfW як інституція розвитку підтримує Україну вже понад 30 років від імені німецького уряду, її партнером довго був Німецько-український фонд, на базі якого потім був створений Фонд розвитку підприємництва (ФРП), який з 1 січня цього року згідно з ухваленим торік законом став Національною установою розвитку.

Гесснер додав, що в рамках оголошеної 2024 року на Конференції з відновлення України у Берліні ініціативи "Візія: ФРП 2.0" з трьома етапами розвитку ФРП, який тепер став НУР, наразі відбувається перший етап інституційного розвитку, на якому вже створено незалежну наглядову раду, що розробляє стратегію для цієї установи.

На другому очікується проходження НУР оцінювання відповідності вимогам ЄС, що в разі успіху дасть йому змогу безпосередньо залучати кошти від ЄС та значно пришвидшить розробку та розгортання програм відновлення України. На третьому етапі йдеться про вихід НУР на міжнародні фінансові ринки для залучення коштів приватних інвесторів для фінансування програм відновлення української економіки.

14.03.2026

LIGA.net

<https://news.liga.net/ua/politics/news/za-rik-u-nimechchyni-na-50-000-stalo-bilshe-bizhentsiv-cholovikiv-z-ukrainy-statystyka-welt>

За рік у Німеччині на 50 000 побільшало біженців-чоловіків з України – статистика Welt

У Німеччині кількість українських біженців віком від 18 до 63 років "значно зросла" за рік. Про це повідомляє Welt із посиланням на дані Центрального реєстру іноземців і Федерального управління з міграції та біженців.

Станом на 9 березня 2026 року в Німеччині проживало загалом 1 340 362 українські біженці. З них 349 520 чоловіків і 500 393 жінки віком від 18 до 63 років. За рік до цього в цій же віковій групі налічувалося 297 660 чоловіків.

"Таким чином, за 12 місяців їхня кількість збільшилася приблизно на 52 000. Кількість жінок віком від 18 до 63 років за той самий період зросла майже на 24 000", – йдеться у повідомленні.

Як повідомляється, аналогічного висновку дійшло й Федеральне агентство зайнятості Німеччини, що провело аналіз за віковими групами від 15 до 64 років. Частка чоловіків становить у центрі близько 41%, а в травні 2022 року становила 26%.

Дані федерального відомства з питань міграції та біженців свідчать про те, що в лютому 2026 року в різних куточках Німеччини зареєстрували 8783 українських біженців, серед яких 4392 чоловіки, зокрема неповнолітніх.

Згідно з даними Федерального агентства зайнятості за січень 2026 року, у Німеччині наразі працюють 321 000 українців, які сплачують внески до системи соціального забезпечення. Зазначається, що чоловіки-українці знаходять роботу на ринку праці значно швидше, ніж жінки.

Дослідження Інституту досліджень зайнятості (IAB) пояснює це нестачею варіантів догляду за дітьми, а також відмінностями в професійних профілях і бар'єрами для працевлаштування.

11.03.2026

RFI Українською

<https://bit.ly/4bHTybY>

Хто з українських біженців збирається повертатися додому, а хто — ні, — дослідження

43% українських біженців планують повертатися в Україну, 36% — мають інші плани. Перші — це переважно класичні воєнні біженці і ті, хто мають сильний зв'язок із батьківщиною. Таких висновків дійшли дослідники Центру економічної стратегії. Чому Києву доведеться конкурувати з іншими столицями за своїх людей, — читайте в статті RFI Українською.

«71% дорослих біженців мають вищу освіту. Це люди, які мали в Україні досить високий дохід за українськими мірками. Це люди, які працювали. Загалом серед усіх біженців 66% — це працездатне населення. Якщо говорити про міське і сільське населення, це жителі великих міст. Велика частка — це Київ, Харків, Дніпро, Одеса», — так описує українців за кордоном старша дослідниця Центру економічної стратегії Ірина Іпполітова. Організація опублікувала звіт «Українські біженці після чотирьох років за кордоном. П'ята хвиля дослідження».

Загалом поза межами України перебуває 5,6 млн її громадян. Це дані станом на січень 2026 року. Чотири мільйони виїжджали через західні кордони, ще 277 тисяч потрапили до Європи через білоруський та російський. А 1,3 млн українців стали біженцями у РФ та Білорусі.

Дослідники кажуть, що у 2025 році з України виїхало на 34% (на 303 тис.) менше людей, ніж заїхало. Це менший показник, як порівняти дані 2024 року, хоча з осені чоловіки 18-22 років отримали дозвіл виїжджати за межі країни.

У Центрі економічної стратегії загалом констатують: 40% українських біженців за кордоном — дорослі жінки. Проте зростає і кількість дорослих чоловіків, зокрема за рік — із 27% до 29%.

«Помітною зміною за рік є скорочення частки біженців старше 45 років. Це збігається із загальною тенденцією на більшу схильність старших українців до повернення та може свідчити про часткове повернення українців цього віку з-за кордону», — повідомляють у ЦЕС.

Хто повернеться додому і чому

Ірина Іпполітова визначає два сценарії, залежно від кількості українців, які повернуться додому:

- оптимістичний — 2 мільйони;
- песимістичний — від 1 до 1,3 млн.

«Частіше хочуть повернутися саме старші люди. Їх можна умовно поділити на дві групи: до 50 і 50+. Половина чи, може, навіть більше половини з людей 50+ готові повернутися. А серед молодших категорій, за нашими розрахунками, десь третина повернеться. Це в такому середньому, не в

оптимістичному, але і не в песимістичному сценарії. Тобто старші люди більш схильні до повернення, ніж молодь. І це проблема для нас», — пояснює Ірина Іпполітова.

Центр економічної стратегії розподілив українських біженців на чотири кластери відповідно до їхніх намірів повернутися додому.

«Класичні воєнні біженці» (39% усіх опитаних). Найчастіше виїхали через бойові дії, окупацію та пряму небезпеку. Це люди середнього віку, 27% із них — старші за 50 років. Значна частка — зі сходу країни. 63% — хочуть повернутися додому, 40% — у рідний регіон, 90% — мають тимчасовий захист.

«Нова життєва траєкторія» (22%). Це переважно молодь до 35 років, яка не перебуває в шлюбі (42%). Виїжджали вони з порівняно безпечних регіонів, свідомо вибравши новий шлях. Третина знає мову країни перебування на рівні С1-С2, 83% — самостійно орендують житло, активно інтегруються. Фінансово це найбільш успішні біженці, кожен другий має роботу за фахом чи кваліфікацією і працює на повну ставку. Повернутися планує тільки 12%.

«З сильним зв'язком із Україною» (22%). Люди з цього кластера мають найвищий рівень українськомовності (85%). 51% — планує повернення додому, 19% — мають дохід із батьківщини, а 55% — регулярно надсилають гроші додому. Кожен четвертий мав бізнес в Україні, а 14% вже відкрили його й у країні перебування. Такі люди соціально адаптуються, але не асимілюються, не розривають зв'язку з домом. У разі закінчення тимчасового захисту 29% думають повернутися додому.

«Економічно вразливі» (17%). Це переважно жінки або одинокі матері, які можуть мати проблеми із працевлаштуванням та знанням мови, залежать від гуманітарної допомоги, а 48% — від соціальних виплат. Водночас вони нечасто думають про повернення.

Наприклад, є кластер, який ми назвали «Нова життєва траєкторія». Це дуже часто молоді люди, які переїхали в країну, яка їм подобається, які вивчили мову або вчать там. Їм усе подобається, вони не дуже вірять у перспективи України як країни. І вони збираються там залишитися. Тобто вони вже інтегровані й не планують повертатися.

«Є другий кластер на противагу їм — теж люди, які добре інтегровані. Серед них досить висока частка підприємців — людей, які були підприємцями в Україні, але переїхали і вже в новій країні теж досить часто підприємці. Тобто вони добре інтегровані, але вони розглядають повернення», — зауважує Ірина Іпполітова.

Демографічна втрата України

Третина українських біженців (31%) — діти до 18 років. Дві третини — працездатні люди 18-65 років, 56% — до 35 років.

Такі цифри свідчать про демографічну втрату, яка вже зараз зумовлює падіння ВВП України. Ситуація може суттєво погіршитися за 15 років, коли нинішнє покоління, що працює, вийде на пенсію. Замінити його буде ніким.

Тому Київ має вживати заходів: і повертати людей додому, і заохочувати іноземців працювати й жити в Україні.

«І, звісно, коли ми вже говоримо про повернення, вони не порівнюють себе до 2022 року — що було в Україні. Вони порівнюють те, що вони мають зараз у приймаючій країні, і те, що вони можуть мати в Україні, коли вони повернуться. І тут уже вступають у гру такі фактори, як: звісно, тут краще, тут краща інфраструктура, тут кращі можливості для мене, тут кращі роботи, кращі зарплати. Я, наприклад, не бачу якихось таких перспектив України, як я бачу в країнах, наприклад, ЄС. Ми вступаємо в таку зону, де нам фактично треба конкурувати з іншими країнами за наших людей», — пояснює дослідниця.

Насамперед українцям потрібно пропонувати візію майбутнього, — пояснювали раніше експерти журналістам RFI Українською. Як кажуть у Центрі економічної стратегії, Україну потрібно робити такою, щоб її розглядали «серед інших варіантів», куди хотілося б їхати.

«Можливо, нам треба змінити свою точку зору і дивитися на міграцію не як на дихотомічний процес — поїхати або повернутися, а на якусь циркулярну таку річ. Тобто людина може поїхати, а потім повернутися, а потім знову поїхати, а потім знову повернутися. Наше завдання — створювати такі умови, щоб люди хотіли повернутися принаймні на якийсь час», — пояснює пані Іпполітова.

За її словами, сприятиме поверненню може те, що Україна прибиратиме бар'єри. Наприклад, підпише міжурядові договори про зарахування пенсійного стажу, напрацьованого в інших країнах. Такі документи є, але не з усіма країнами, де зараз перебуває багато українців. Ще один бар'єр — нострифікація дипломів та визнання кваліфікації.

Варто враховувати також, що люди хочуть повернутися саме додому, а не просто на територію України. Багато з них — із регіонів біля зони бойових дій. А тому, вважає Ірина Іпполітова, після закінчення війни потрібно швидко відбудовувати саме ці території:

«Є люди з окупованих територій, є люди, у яких зруйноване житло, є люди, у яких пошкоджене житло. Тобто нам треба вирішувати проблеми, щоб ці люди повернулися і в них у принципі було житло. Або своє, або відновлене, або хоча б якесь соціальне. Насправді проблема з житлом не тільки біженців стосується, вона ВПО дуже сильно стосується».

12.03.2026

RFI Українською

<https://bit.ly/3PmwbvQ>

Як Південна Корея підтримує українських біженців у Польщі

Уряд Південної Кореї виділив 15 мільйонів доларів для підтримки українських біженців, які втекли від війни до Польщі. Чому так — читайте у матеріалі RFI Українською.

Уряд Південної Кореї пожертвував 15 мільйонів доларів Агентству ООН у справах біженців (UNHCR), повідомляє RFI Українською з посиланням на Польське радіо. Виділені кошти планують спрямувати на правову допомогу та соціальну підтримку.

Як заявив посол Кореї в Польщі Джун Юл Те, міжнародна спільнота має підтримувати Польщу, адже ця країна непохитно допомагає українським біженцям з перших днів повномасштабного вторгнення.

У 2025 році завдяки внеску Південної Кореї у розмірі 5 мільйонів доларів Агентство ООН у справах біженців у Польщі змогло підтримати українських біженців у працевлаштуванні та започаткуванні власного бізнесу.

12.03.2026

RFI Українською

<https://bit.ly/40uwCFN>

85 українських шкіл верифікували у 29 країнах, стаж вчителям, які там працюють, зарахують

Міносвіти працює над верифікацією українських суботніх і недільних шкіл за кордоном, щоб гарантувати якість навчання дітей, офіційне визнання його результатів, а вчителі мали безперервний стаж. Яка ситуація у верифікації — читайте у матеріалі RFI Українською.

Міністерство освіти та науки верифікувало 85 українських освітніх осередків у 29 країнах світу, повідомляє RFI Українською з посиланням на пост міністра Оксена Лісового у соцмережах.

«Важливий крок для підтримки педагогів за кордоном зроблено наприкінці 2025 року: педагогічний стаж учителів із таких шкіл зараховується після повернення в Україну за наявності документованого навантаження щонайменше 180 годин на рік. Це важливо, адже педагогічний стаж впливає на оплату праці. Від нього залежить розмір надбавки за вислугу років, а також можливість присвоєння чи підтвердження кваліфікаційної категорії під час атестації. Саме результати атестації визначають тарифний розряд і розмір посадового окладу працівника», — пояснив Лісовий.

Міністр додав, що вимушена робота за кордоном не перериватиме стаж, тож після повернення в Україну він зберігається й визнається державою.

Лісовий підкреслив, що для Міносвіти важливо, щоб українські вчителі, незалежно від місця роботи, залишалися частиною українського освітнього простору й відчували підтримку держави. А учні мали постійний зв'язок із рідною школою, українською мовою та Україною.

«Українські освітяни, які сьогодні навчають наших дітей за кордоном, виконують надважливу місію: вони тримають зв'язок поколінь із домом та забезпечують неперервність української освіти в різних куточках світу. Для держави важливо, щоб ця робота була видимою, визнаною й соціально захищеною», — резюмував Лісовий.

09.03.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/stavlennya-polyakiv-do-ukra%20%97nciv-zalezhit-vid-%20%97kh-politichnikh-poglyadiv-rezultati-opituvannya/>

Ставлення поляків до українців залежить від їх політичних поглядів. Результати опитування

Більшість поляків позитивно оцінює присутність українців у країні та процес їхньої інтеграції в суспільство. Про це свідчать результати опитування, проведеного організацією United Surveys для порталу Wirtualna Polska наприкінці лютого – на початку березня.

Загалом 61,5% респондентів заявили про позитивне ставлення до українців: 14,3% оцінили його «безумовно позитивно», ще 47,2% — «скоріше позитивно».

Негативної думки дотримується 33,8% опитаних. Зокрема, 22,3% відповіли «скоріше негативно», а 11,5% — «безумовно негативно». Ще 4,7% учасників дослідження не змогли визначитися з відповіддю. При цьому динаміка ставлення залишається відносно стабільною: у 2024 році приблизно 64% поляків позитивно оцінювали присутність українців на польському ринку праці.

Результати опитування показують, що ставлення до українців значною мірою залежить від політичних поглядів. Найбільш позитивно налаштовані виборці партій правлячої коаліції — Громадянська коаліція, Третій шлях та Ліві. У цій групі 83% респондентів оцінили інтеграцію українців позитивно, тоді як лише 16% висловили негативну позицію.

Більш розділеною є думка серед виборців опозиційних сил — Право і справедливість та Конфедерація. Попри те, що 51% прихильників цих партій також позитивно оцінюють присутність українців, частка критичних оцінок тут значно вища і становить 42%.

11.03.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/obshhestvo/popri-skasuvannya-speczakonu-vlada-varshavi-khoche-pidtrimuvati-ukra%20%97nciv-za-vlasnijj-kosht/>

Попри скасування спецзакону влада Варшави хоче підтримувати українців за власний кошт

Попри набуття чинності закону про припинення дії положень Закону про допомогу громадянам України, міська влада Варшави має намір продовжувати фінансування громадян України. Депутати обговорять цю резолюцію під час сесії Варшавської міської ради у четвер.

Проект постанови з цього питання внесла столична міська рада.

Проект постанови, використовуючи повноваження, надані органам місцевого самоврядування у статті 112, пунктах 8 та 9 нового закону, дозволяє місту надавати допомогу з власної ініціативи та з коштів, на які воно не отримуватиме фінансування від Мазовецького воєводи, у межах цієї сфери, – пояснили місцеві депутати.

Згідно з проектом постанови, допомога, яку надаватиме мерія громадянам України, полягатиме у колективному розміщенні з повним пансіоном, інформаційних заходах щодо наданої допомоги, підтримці процесу адаптації, інтеграції та професійної активізації, а також забезпеченні продовження перебування в центрах соціального забезпечення.

Таким чином Варшава планує підтримувати вразливі групи українських біженців. Мер своїм розпорядженням визначить порядок та терміни надання допомоги. Фінанси для реалізації проекту будуть надаватися зі столичного бюджету.

19 лютого президент Кароль Навроцький підписав закон про скасування положень закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом у цій країні. Положення набули чинності 5 березня, поступово скасовуючи спеціальні правила, запроваджені у 2022 році для українських біженців.

Закон переносить ключові інструменти зі спецзакону до загального закону про іноземців. Спрощений доступ до працевлаштування, соціальних виплат та охорони здоров'я поступово скасовується, хоча повідомлення про працевлаштування, подані до 5 березня, залишаються чинними.

12.03.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/obshhestvo/u-polshhi-zmenshilasya-kilkist-ukra%dl%97nciv-yaki-otrimuyut-800-plyus-2/>

У Польщі зменшилася кількість українців, які отримують 800 Плюс

За даними ZUS, з року в рік зменшується кількість дітей іноземців, охоплених програмою 800 Плюс.

З огляду на громадянство, найбільша кількість бенефіціарів допомоги 800 Плюс є українцями. У 2025 році було виплачено допомогу на 262,8 тисячі дітей, роком раніше — 284,5 тисячі.

Як наголосив доктор Антоні Колек з кафедри менеджменту Університету Козмінського, це зменшення пов'язане, серед іншого, із запровадженням ефективніших механізмів призначення допомоги та прив'язки її до обов'язкової шкільної освіти. За словами експерта, це чітка ознака трансформації польської системи підтримки іноземців. Найважливішою зміною є запровадження механізму, який можна назвати підтримкою інтеграції. Для призначення допомоги громадяни інших країн зобов'язані бути професійно активними, а їхні діти навчатися у польських закладах освіти.

Доктор Колек пояснив, що підтримка іноземців є корисною з кількох причин. Вона має фінансовий вимір, оскільки зменшує бюджетні витрати, а по-друге, сприяє інтеграції мігрантів, що призводить до покращення економіки.

Майже 70% українців, які приїхали до Польщі після початку повномасштабної війни в Україні, знайшли тут роботу. Серед тих, хто прибув раніше, ця цифра сягає 90%.

Загальні витрати на програму 800 Плюс щорічно сягають приблизно 63 мільярдів злотих. Сума, що виплачується на дітей іноземців, становить невелику частину. Наприклад, у 2025 році загальна сума виплат на дітей іноземців склала 3,271 мільярда злотих.

Серед бенефіціарів програми у 2025 році серед іноземців переважали українці – 262,8 тисячі дітей. Далі йдуть білоруси (23, 4 тисячі), румуни (5,8 тисячі), росіяни (3,7 тисячі), в'єтнамці (2,5 тисячі), індійці (2, 5 тисячі) .

12.03.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/ukra%dl%97nci-prodovzhuyut-tikati-vid-vijjni-ale-ne-do-polshhi/>

Українці продовжують тікати від війни. Але не до Польщі

Згідно з останніми даними Євростату, на кінець січня 2026 року понад 4,38 мільйона громадян України перебували під тимчасовим захистом в

Європейському Союзу, що на 23 110 осіб більше, ніж на кінець 2025 року. Однак найзначніші зміни відбулися не в Польщі, як очіувалося, а в інших країнах ЄС.

Німеччина продовжує залишатися лідером серед країн ЄС за кількістю осіб, які отримали тимчасовий захист, з понад 1,26 мільйона українців. Зростання в цій країні склало 9 610 осіб (+0,8%). Відзначається також збільшення кількості українських біженців у Чехії та Іспанії. Водночас Польща, яка традиційно приймала найбільше українців, зазнала зменшення на 3 250 осіб (-0,3%).

Причини зменшення кількості українців, які отримують тимчасовий захист у Польщі, можуть бути пов'язані з закінченням пільг, що були надані біженцям на початку війни. 5 березня 2026 року для багатьох українців у Польщі закінчуються пільгові умови перебування, що може стати причиною відтоку частини біженців.

За даними Євростату, більшість українців, які перебувають під тимчасовим захистом у ЄС, — це жінки (43,5%), неповнолітні (30,3%) та чоловіки (26,1%).

10.03.2026

ЕКСПЕРТ

<https://expert.in.ua/suspilstvo/polshha-zobov-yazala-ukrayintsiv-zalyshyty-krayinu-protyagom-30-dniv-u-razi-vidmovy-u-zahysti/>

Польща зобов'язала українців залишити країну протягом 30 днів у разі відмови у захисті

У Варшаві нагадали про обов'язковий виїзд іноземців після завершення терміну дії документів, що збіглося зі скасуванням спецзакону для біженців. Про це повідомляє Експерт із посиланням на офіційне роз'яснення польського уряду.

Новий правовий режим та 30-денний термін

З березня 2026 року в Польщі припинив дію спеціальний закон, який надавав особливі преференції українцям. Тепер громадян України розглядають на рівні з іншими іноземцями. Згідно з загальними правилами, особа має рівно 30 календарних днів, щоб залишити територію країни, якщо їй:

- скасували дозвіл на тимчасове або постійне проживання;
- відмовили у наданні статусу біженця або додаткового захисту;
- не продовжили шенгенську чи національну візу;
- анулювали гуманітарний дозвіл на перебування.

Ігнорування цієї вимоги загрожує примусовою депортацією із заборонаю в'їзду до всієї Шенгенської зони на тривалий період. Дані порушників вноситимуть до загальноєвропейської інформаційної системи.

Скорочення виплат та обмеження підтримки

Разом зі зміною статусу українців у Польщі посилилися вимоги до перебування та соціального забезпечення. Серед ключових нововведень:

1. Реєстрація PESEL UKR: строк подання заяви скорочено до 30 днів після в'їзду.
2. Соціальні виплати: допомога тепер жорстко прив'язана до рівня інтеграції особи (працевлаштування, навчання).
3. Житло та харчування: фінансову підтримку за цими напрямками зберегли лише для найбільш уразливих категорій населення.

Хто може залишатися до 2027 року

Попри скасування спецзакону, право українців на легальне перебування в Польщі автоматично зберігається до 4 березня 2027 року. Це відповідає загальноєвропейському рішенням ЄС про продовження тимчасового захисту.

Проте механізм отримання цього захисту та умови виплат переведено в інший правовий режим, що вимагає від українців швидшої легалізації через посвідки на проживання (карти побиту) або офіційне працевлаштування.

09.03.2026

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/medychne-strahuvannya-v-chehiyi-medychni-poslugu-yaki-pokryvaye-vzp-8879820>

Медичне страхування в Чехії. Медичні послуги, які покриває VZP

Система медичного страхування в Чехії побудована за принципом обов'язкового публічного страхування. Це означає, що більшість людей, які легально проживають і працюють у країні, автоматично включена до публічної системи медичного страхування. Внески за них сплачують роботодавці і самі працівники із заробітної плати.

За деякі категорії населення, наприклад, дітей, студентів, пенсіонерів із призначеними Чехією пенсіями, людей у декретній відпустці або безробітних, страхові внески сплачує держава. Але це не завжди стосується іноземців.

Однією з ключових особливостей чеської системи є те, що наявність медичного страхування фактично є обов'язковою умовою життя і роботи в країні. Людина повинна бути або застрахована в системі публічного медичного страхування, або мати комерційне медичне страхування. За відсутності страхування пацієнт змушений оплачувати медичну допомогу самостійно, що може бути дуже дорого.

Чеська система покриває широкий спектр медичних послуг. Про нюанси розповіла речниця VZP, найбільшої з чеських медичних страхових компаній, у якій нині застрахована й значна більшість українців, Луціє Міаркова. Але всі медичні страхові компанії в Чехії працюють за спільними принципами.

«Які медичні послуги оплачуються страховими компаніями, визначено Законом про публічне медичне страхування. Оплачуються, зокрема, профілактична, диспансерна, діагностична, лікувальна, аптечна, клініко-

фармацевтична, лікувально-реабілітаційна, санаторно-курортна реабілітаційна, експертна, сестринська, паліативна допомога, а також медична допомога донорам крові, тканин, клітин чи органів, пов'язана з їхнім забором. Також оплачуються лікарські засоби, продукти для спеціального медичного харчування, медичні вироби та стоматологічна продукція, перевезення застрахованих осіб і компенсація транспортних витрат, перебування супровідної особи у стаціонарному медичному закладі, а також огляд померлого й розтин разом із транспортуванням.

Слід підкреслити, що в Чехії не існує так званої «касової системи», за якої пацієнт спочатку сплачує медичні послуги лікарю, а потім отримує повне або часткове відшкодування від страхової компанії. Єдина сума, яку медична страхова компанія в Чехії відшкодує безпосередньо застрахованій особі, — це транспортні витрати (у випадку, коли пацієнт замість санітарного транспорту, на який має право відповідно до свого стану здоров'я, за згодою лікаря обирає приватний транспорт). Закон про публічне медичне страхування також визначає, які медичні послуги або засоби не оплачуються або оплачуються лише за певних умов. Пацієнт завжди самостійно оплачує послуги чи лікарські засоби, які не були призначені лікарем, тобто ті, які він замовляє за власною ініціативою».

Для іноземців передбачені різні варіанти страхування. Ті, хто має дозвіл на постійне проживання, офіційну роботу або певні види дозволів на перебування, можуть бути включені до системи публічного страхування. Якщо ж іноземний громадянин не відповідає цим умовам, він зобов'язаний придбати комерційне медичне страхування. Воно може покривати лише невідкладну допомогу або включати ширший спектр медичних послуг.

Українці в Чехії, особливо люди з тимчасовим захистом, нерідко припускаються типових помилок, звертає увагу Луціє Міаркова.

«Застрахованим особам слід звертати увагу насамперед на чинність документа про медичне страхування, а також на те, чи не відбувається візит до медичного закладу, який не має договору з певною страховою компанією. Найпоширеніші проблеми: неповідомлення платника медичного страхування протягом 90 днів після надання тимчасового захисту (внаслідок чого виникає заборгованість) та несплата боргів; виїзд за межі Чехії (особливо в Україну) без повідомлення медичної страхової компанії (що знову ж таки призводить до виникнення боргів).

Також варто приділяти увагу електронній комунікації, яку, зокрема, VZP надає через онлайн-формуляри. Усі необхідні інформаційні матеріали особи з тимчасовим захистом можуть знайти на сторінці «VZP допомагає». Особливо в ці тижні слід звернути увагу на два питання. Це, по-перше, продовження документа про медичне страхування після продовження тимчасового захисту. По-друге, особи, які з 1 квітня 2026 року заявлять у відділенні Міністерства внутрішніх справ (ОАМР) про зацікавленість у спеціальному дозволі на довгострокове перебування (ZDP), повинні станом на 31 березня 2026 року не мати заборгованості зі сплати медичного страхування».

Таким чином, чеська система охорони здоров'я є моделлю обов'язкового медичного страхування з чітко розподіленою фінансовою відповідальністю між державою, роботодавцями та громадянами. Це забезпечує відносно стабільне фінансування медичних послуг і високий рівень доступності лікування.

11.03.2026

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/dveri-vidchyneni-ale-ukrayinci-ne-vstygayut-mayut-po-try-roboty-bizhencyam-8880186>

«Двері відчинені, але українці не встигають, мають по три роботи».

Біженцям допомагає родинний центр у Літомишлі

Щосереді тут зустрічаються і одинаки, і цілі родини з дітьми. За чотири роки клієнтів поменшало. «І не тому, що їм не потрібна допомога — вони дуже зайняті. Скільки їх має по дві, іноді й по три роботи, тож не встигають на регулярні зустрічі», — каже координаторка центру Мартіна Сірова.

Родинний центр Літомишль у цьому місті Пардубицького краю почав допомагати українським біженцям відразу після їхнього приходу чотири роки тому з початком повномасштабної агресії Росії проти України. «На початку наш родинний центр тріщав по швах, ми не встигали з усіма запитаннями, мамами, одягом, візочками й речами щоденної потреби», — пригадує координаторка інтеграційної діяльності центру Мартіна Сірова.

І якщо тоді на зустрічі по середах ходили щоразу десятки людей, то нині їх приходить по 10—15. «Але це не тому, що їм не потрібна допомога, вони приходять попросити поради, — але вони дуже зайняті. Скільки з них має по дві, іноді й по три роботи, тож вони не встигають на регулярні зустрічі», — каже вона радіостанції Pardubice Чеського радіо.

А проте родинний центр хоче зберегти «середі для українців». «Нам видається й далі важливим тримати двері відчиненими. Зустрічі по середах залишаться й далі. Тільки, може, ми будемо там не всією командою, а будемо чергуватися», — планує Сірова.

Так що біженці зможуть і далі користуватися консультаціями, послугами перекладу чи психологічною допомогою. «Ми й далі допомагаємо індивідуально з такими речами, як де знайти житло, куди до якого лікаря звертатися. І важливою стороною допомоги є, звичайно, психологічна допомога», — каже вона.

А ще родинний центр і далі влаштовує курси чеської мови або окремі клуби для українських дітей і підлітків. У Літомишлі нині живе близько 1200 українців.

12.03.2026

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/dopomoga-za-paru-klikiv-novyy-mobilnyu-zastosunok-poyednaye-ukrayinskyh-8880338>

Допомога за пару кліків. Новий мобільний застосунок поєднає українських біженців із волонтерами

Застосунок VolEver створила Організація допомоги біженцям. Наразі він існує у версії для операційної системи Android, для системи Apple його обіцяють розробити ближчим часом. Люди, охочі допомогти, можуть через нього запропонувати свої послуги — такі, як, наприклад, супровід до установи, переклад чи допомога в навчанні. І самі біженці можуть вносити через застосунок свої бажання.

«Користувач завантажує застосунок і реєструється за допомогою адреси електронної пошти або вказує номер телефона, — пояснює Чеському радіо Пльзень координаторка міжнародного проєкту Volunteers Everywhere Аліса Троніна. — А далі в застосунку можна обрати пропозицію допомоги, якої людина потребує».

Після реєстрації з користувачем зв'яжеться або інтеркультурний працівник, або координатор волонтерів. «Ми з'ясуємо, чи дана особа перебуває в скрутному становищі і потребує допомоги, чи вона хоче її запропонувати», — додає Троніна.

Але не всі різновиди діяльності можуть здійснити волонтери — для деяких необхідні фахівці з належною кваліфікацією. «В застосунку можна домовитися тільки про волонтерську допомогу. Є багато різновидів діяльності, які можуть здійснити волонтери, — наприклад, супроводжувати біженців до лікаря, перекладати в установах чи допомагати онлайн — скажімо, з навчанням чи з написанням резюме й мотиваційного листа», — пояснює Троніна.

Волонтери можуть запропонувати і матеріальну допомогу — таку, як меблі чи одяг. Крім того, Організація допомоги біженцям буде також навчати волонтерів. «Залежить від типу волонтерства. Якщо йдеться про тривале, таке, як менторство чи допомога з навчанням, людині влаштують мінімально тривале навчання онлайн, а в ідеалі і особистий тренінг», — розповідає Троніна.

«Із волонтерами буде укладено договір, від декого з них ми будемо також вимагати довідки про несудимість, щоб виконати вимогу закону про волонтерство», — додає вона.

Керівниця пльзенського відділення організації, соціальна працівниця Зузана Слезаква каже, що застосунок міг би допомогти з перекриттям значного попиту на послуги волонтерів.

«Я маю великі сподівання і вірю, що це може дуже допомогти нам у нашій роботі, бо ми постійно наражаємося на нестачу можливостей. Запит на

усний переклад і супровід до установ і медичних закладів значно перевищує наші можливості», — каже Слезаківа.

Пльзенське відділення нині має лише одну волонтерку. «Ми співпрацюємо з нею з жовтня минулого року. Плануємо прийняти більше волонтерів», — додає вона.

Проект співфінансується Європейським союзом із фонду Social Innovation + Initiative.

13.03.2026

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/yak-ukrayinski-dity-zdobuvayut-serednyu-ta-vyshchu-osvitu-v-chehiyi-8880385>

Як українські діти здобувають середню та вищу освіту в Чехії

Після початку повномасштабної війни в Україні чеська система освіти зіткнулася з різким зростанням кількості українських дітей та молоді. Особливо помітні зміни відбулися на рівні середніх шкіл і університетів. Саме ці щаблі виявилися найбільш чутливими: підліткам найскладніше інтегруватися в нову освітню систему, а студентам продовжити навчання, перерване війною. За даними Міністерства освіти Чехії, восени 2024 року в чеських школах усіх рівнів навчалася понад 53 тисячі українських дітей і підлітків, які отримали тимчасовий захист.

Найшвидше зростання відбулося саме у середніх школах (навчання після 9-го класу основної школи, приблизно з 15 років). Якщо в перші роки війни українських учнів там було відносно небагато, то до осені 2024 року їхня кількість наблизилася до семи тисяч. Це приблизно півтора відсотка від усіх учнів середніх шкіл у країні. У масштабах усієї освітньої системи ця частка виглядає невеликою, але серед іноземних учнів українці вже становлять найбільшу групу.

Водночас вступ до середніх шкіл залишається одним із найскладніших етапів. Під час вступної кампанії 2024 року майже сім тисяч українських підлітків подавали документи до чеських середніх шкіл. У підсумку було зараховано трохи більше від п'яти тисяч осіб, приблизно 77%.

Однак у великих містах ситуація значно складніша. У Празі, де традиційно найвищий конкурс, майже половина українських абітурієнтів після першого туру залишилася без місця. Це пов'язано не стільки з окремими обмеженнями для іноземців, скільки із загальною нестачею місць у популярних школах.

Експерти звертають увагу й на іншу проблему: значна частина українських підлітків віком 15—17 років узагалі не потрапляє до системи середньої освіти. За різними оцінками, у чеських середніх школах навчається лише приблизно кожен третій український підліток цієї вікової групи. Решта

або продовжує дистанційне навчання за українською програмою, або тимчасово випадає з освітньої системи.

Головним бар'єром для вступу та навчання залишається мова. Навіть якщо підліток добре навчався в школі в Україні, без достатнього знання чеської йому складно скласти вступні іспити й навчатися на рівні з чеськими учнями.

Це відзначає й Михайло, біженець, який вчиться в місцевій середній школі.

«Я навчаюся на третьому курсі в чеській середній школі. Загалом мені тут подобається, вчителі ставляться досить дружньо. Найскладніше було на початку, через мову. Хоча чеська трохи схожа на українську, все одно потрібен час, щоб звикнути до цього. Іноді було важко через нову систему навчання, але з часом стає легше, і загалом це хороший досвід у житті».

Однак мовний бар'єр залишається проблемою і після вступу. Багато українських школярів стикаються з тим, що звичайної адаптації недостатньо для повноцінного навчання. Різниця в навчальних програмах, нова термінологія та необхідність швидко опановувати професійні предмети чеською мовою створюють додатковий тиск.

Олександр, який також вчиться в середній школі, теж бачить проблеми.

«Вчитися важко, через те, що у нас дуже різний менталітет. Ось ніби спілкуватися можна тільки з тими, хто приїхав і в таких же умовах перебуває, або дуже рідко можна знайти якогось чеха, який збігатиметься за менталітетом. Але мені не пощастило, я таких не знайшов. Мені особливо не подобається, що я втрачаю на це час. В мене така думка через те, що я ще вчусь на архітектора в Україні і на автомеханіка в чеській школі».

Схожа ситуація спостерігається і у вищій освіті, хоча там масштаби інтеграції виглядають стабільнішими. За даними Чеського статистичного управління, в університетах Чехії навчається близько семи тисяч студентів з України. Після початку повномасштабної війни Росії проти України їхня кількість зросла: частина студентів продовжила навчання, перерване в українських університетах, частина вступила заново.

Більшість із них навчається у публічних університетах. Вікторія, яка вчиться в чеському виші, загалом задоволена.

«Я зараз навчаюся в університеті на другому курсі і вже можу сказати, що навчання кожної людини залежить від неї. Комуś це дається легше, комуś дається тяжче. Для мене це щось середнє. Іноді це предмет, який можна вивчити за один вечір, а іноді це предмет, якому треба просто приділити час. Це все індивідуально, але мені дуже подобається чеська система, завдяки якій ти можеш планувати собі і якусь «бригаду» паралельно. Тобто 100%, це буде п'ятниця, субота, неділя — вільні, а іноді виходить зробити графік, що буде і четвер вільний, або інший день в тижні. Тобто ближче до другого курсу вже менше предметів і менше часу треба виділяти на навчання. Предмети, які не склалися з першого року, переходять на другий, що дає можливість повторити все і з більшою впевненістю скласти. Наприклад, в мене не траплялися ніколи

такі вчителі, які засуджували мене за те, що я українка і так далі. Тобто я з цим проблем не мала. Тому я не відчуваю різницю ставлення між мною і іншими чехами, вони ставляться до всіх однаково. І так як це університет, вчителі вже більше сподіваються на те, що ви знаєте, що робите, і самі відповідальні за своє навчання. Тому для мене університет — це як частина відпочинку зараз. Мені все подобається, і я рада, що так все склалося. І завдяки тому, що я закінчила 11 класів в Україні, я була наймолодшою, напевно, на курсі».

Окремої статистики щодо відрахувань саме українських студентів або школярів чеські державні відомства у відкритому доступі майже не публікують. Міністерство освіти регулярно повідомляє про кількість учнів і вступників, але дані про неуспішність навчання зазвичай наводяться лише у загальній статистиці без поділу за громадянством.

Водночас фахівці з освітньої політики зазначають, що саме підлітки старшого шкільного віку залишаються найбільш уразливою групою. На відміну від молодших дітей, які швидко інтегруються через основну школу, українські підлітки приїжджають уже на етапі, коли освітня система стає більш спеціалізованою і вимагає доброго володіння мовою. Саме тому доступ до середньої освіти і успішний перехід до університетського навчання залишаються одним із ключових викликів інтеграції українських біженців у Чехії.

11.03.2026

24 Канал

https://24tv.ua/zakordon24/skilki-bizhentsiv-ne-planuyut-povertatisya-ukrayini_n3025966

Майбутнє під питанням: скільки українців можуть залишитися за кордоном назавжди

Менше половини українців, які виїхали за кордон через війну, планують повернутися додому. За різними сценаріями після завершення бойових дій від 1,7 до 2,7 мільйона громадян можуть залишитися жити за кордоном.

Про це мовиться у дослідженні Центр економічної стратегії, яке проаналізувало настрої українських біженців у різних країнах.

Хто найбільше хоче повернутися?

Дослідники поділили українців за кордоном на кілька груп залежно від причин виїзду та рівня інтеграції у нових країнах. Найбільше схильні до повернення так звані класичні воєнні біженці – люди, які залишили Україну через бойові дії, окупацію або безпосередню небезпеку.

- Серед них 64% заявили, що точно або скоріше повернуться після завершення війни. Багато з них – вихідці зі східних регіонів України, а понад чверть мають вік понад 50 років. При цьому близько 40% планують повернутися лише у свій рідний регіон, а не до інших областей країни.

- Друга група – біженці із сильним зв'язком з Україною (22%). Більше половини з них також розглядають повернення. Частина продовжує отримувати дохід з України або регулярно підтримує родичів фінансово. Близько 55% надсилають гроші близьким, а майже кожен четвертий раніше мав власний бізнес в Україні.

Хто найменше хоче повертатися?

Найменшу готовність повернутися демонструє група, яку дослідники назвали "нова життєва траєкторія". Це переважно молоді люди до 35 років, які виїхали не лише через війну, а й розглядають переїзд як можливість почати нове життя.

Вони становлять близько 22% серед опитаних, але лише 12% з них планують повернутися до України. Багато представників цієї групи вже добре інтегрувалися в нові країни:

- майже третина володіє мовою країни проживання,
- понад 80% орендують житло самостійно,
- приблизно половина працює на повну ставку, часто за своєю спеціальністю.

Хто становить більшість серед біженців?

Загалом за кордоном нині перебуває приблизно 5,6 мільйона українських біженців. Серед них:

- 40% – дорослі жінки,
- 29% – дорослі чоловіки,
- 31% – діти до 18 років.

За даними Euronews, Найбільше українців нині проживає у Німеччині та Польщі. Разом ці дві країни прийняли майже половину всіх українських біженців у Європі. За даними дослідження, після початкового шоку війни значна частина українців поступово адаптувалася до життя за кордоном. Біженці знаходять роботу, влаштовують дітей до шкіл і поступово відновлюють рівень життя.

Саме тому експерти припускають, що значна частина українців може залишитися за кордоном навіть після завершення війни, що стане серйозним викликом для демографічного відновлення України.

09.03.2026

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/03/9/7232770/>

У Литві за рік кількість українських біженців зросла на понад 10 тисяч

За оцінками Департаменту міграції Литви, за 2025 рік у країні кількість українських біженців зріс на понад 10 тисяч осіб.

Про це пише LRT, передає "Європейська правда".

За даними Департаменту міграції Литви, на 5 березня 2026 року, в Литві проживало 53 379 українських біженців. Рівно рік тому таких осіб було 43 071, а на початку березня 2024 року – 39 468.

Статистичні дані були отримані після завершення заміни цифрових тимчасових дозволів на проживання для українських біженців на підставі тимчасового захисту.

Наявні статистичні дані свідчать про те, що все більше українців, які втекли від російської агресії до Литви, вирішують залишитися в країні, а не виїжджати до інших європейських країн або повертатися на батьківщину.

"Звичайно, рух біженців не зупинився, українці досить активно мігрують, але останні дані свідчать про те, що більшість біженців, які раніше прибули до Литви і проживають тут щонайменше рік, стають більш осілими", – зазначила директорка департаменту Індре Гаспере.

Як зазначається, зараз цифрові дозволи, які мають всі біженці та члени їхніх сімей, чинні до 4 березня наступного року. Ці документи, які надають право проживати в Литві на підставі тимчасового захисту, необхідно щороку замінювати або продовжувати.

Дані показують, що цього року понад 42,5 тисячі українців поновили такі документи, тоді як минулого року було поновлено майже 37 тисяч цифрових дозволів.

12.03.2026

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2026/03/12/7233049/>

Молдова попередила про шахраїв, що намагаються дурити біженців з України

В уряді Молдови попередили про шахраїв, які маскуються під урядовий сайт і виманюють в українців кошти за продовження тимчасового захисту.

Як повідомляє Newsmaker, заяву опублікував Генеральний інспекторат з міграції, пише "Європейська правда".

Генінспекторат попередив про шахрайський сайт, названий protectietemporara.md (дослівно – "тимчасовий захист") і націлений на біженців з України.

У відомстві наголосили, що він не пов'язаний з офіційними органами Молдови, а всі пропозиції там є шахрайськими.

Як зазначено, продовження тимчасового захисту для громадян України є безкоштовною процедурою, а заявки слід подавати через платформу igm.gov.md у розділі "Тимчасовий захист".

Про шахрайський ресурс повідомили у відповідні органи та ініціювали його блокування. Українців, які встигли ввійти на обман, або з них вимагали якісь кошти для продовження статусу, закликають звертатись у поліцію.

09.03.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/potribno-roboti-shchoroku-k-pensioneram-kordonom-1772825956.html>

Потрібно робити щороку: як пенсіонерам за кордоном та в окупації зберегти виплати

Частині українців для продовження отримання пенсій та страхових виплат потрібно щороку проходити фізичну ідентифікацію. Відповідні норми встановлені постановою Кабінету Міністрів України № 299 від 11 лютого 2025 року.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на роз'яснення Пенсійного фонду України.

Хто має проходити ідентифікацію

Згідно з документом, процедуру підтвердження особи необхідно проходити щороку до 31 грудня. Це стосується пенсіонерів (зокрема тих, хто отримує довічне утримання або страхові виплати через нещасний випадок на виробництві), які:

- тимчасово проживають за межами України;
- проживають на територіях України, що тимчасово окуповані Російською Федерацією.

У відомстві наголошують, що це правило не поширюється на пенсіонерів, які виїхали з окупації та зараз мешкають на підконтрольній Україні території, якщо вони повідомили про це ПФУ та подали заяву про переведення виплати за новим місцем проживання.

Як перевести виплати за новим місцем проживання

Пенсія виплачується за місцем фактичного проживання, незалежно від реєстрації. Подати заяву про переведення виплат можна двома способами:

- у паперовій формі - звернутися до будь-якого сервісного центру Пенсійного фонду України;
- в електронній формі - через особистий кабінет на вебпорталі електронних послуг ПФУ за допомогою КЕП.

Як подати заяву про зміну місця проживання онлайн?

На порталі ПФУ потрібно виконати наступні кроки:

- авторизуватися на вебпорталі за допомогою КЕП;
- у розділі "Щодо пенсійного забезпечення" обрати "Внесення змін до пенсійної справи";
- зайти в підрозділ "Заява на зміну особистих даних пенсіонера";
- заповнити дані та завантажити скан-копії документів (за наявності);
- у сформованій заяві обрати пункт "Переведення пенсійних виплат за новим місцем проживання";
- підписати КЕП та надіслати.

Статус та результати розгляду вашої заяви будуть відображатися в особистому кабінеті у розділі "Мої звернення".

12.03.2026

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayintsi-zmozhut-bezplatno-otrimuvati-pravovu-1773321531.html>

Українці зможуть безплатно отримувати правову допомогу у 28 країнах: Рада ухвалила закон

Верховна Рада 12 березня підтримала приєднання України до Конвенції про міжнародний доступ до правосуддя. Тепер українці зможуть отримувати безоплатну правничу допомогу в цивільних та господарських справах у більшості країн Європи на рівні з їхніми громадянами.

Про це пише РБК-Україна із посиланням на карту законопроекту 0304.

Що дає цей закон громадянам

Основна мета документа - прибрати фінансові та бюрократичні бар'єри для людей, які потребують захисту прав за межами України. Згідно з Конвенцією, українці отримають:

- Безоплатних адвокатів: право на безоплатну допомогу в судах країн-учасниць;
- Спрощений документообіг: звільнення документів від легалізації та додаткових оплат за розгляд;
- Доступ до реєстрів: можливість безплатно отримувати витяги з державних реєстрів та копії судових рішень за кордоном.

Географія допомоги

Наразі учасницями Конвенції є 28 держав. Серед них - більшість країн ЄС. Співпраця відбуватиметься через спеціальні центральні органи, які опрацьовуватимуть запити громадян у максимально короткі терміни.

Важливо, що закон забороняє арешт або тримання під вартою як спосіб виконання рішень у цивільних справах, що значно посилює юридичну безпеку українців.

Учасниками конвенції є: Албанія, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Бразилія, Болгарія, Естонія, Іспанія, Казахстан, Коста-Ріка, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Північна Македонія, Польща, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Чорногорія, Швеція, Швейцарія.

12.03.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4100773-korolivska-para-svecii-vidvidala-polskoukrainsku-skolu-u-varsavi.html>

Королівська пара Швеції відвідала польсько-українську школу у Варшаві

Посол України у Польщі Василь Боднар зустрів Короля Швеції Карла XVI Густава та Королеву Сильвію під час їхнього візиту до польсько-українського освітнього закладу SzkoUA.

Як передає Укрінформ, про це у Фейсбуці повідомило посольство України у Польщі.

Під час візиту директорка школи Оксана Колесник ознайомила монархів із діяльністю закладу та продемонструвала навчальний процес, зокрема заняття учнів просто неба.

Своєю чергою голова фонду Stand with Ukraine Наталія Панченко розповіла високим гостям про роль української громади у Польщі, умови перебування біженців та актуальну ситуацію у країні.

Ключовим моментом зустрічі стала безпосередня розмова королівської пари з учнями. Діти поділилися своїми історіями про навчання, розповіли про долі своїх родин в Україні та плани на майбутнє.

До спілкування з молоддю також долучилася міністр національної освіти Польщі Барбара Новацька.

Королівську пару під час візиту супроводжували міністр закордонних справ Швеції Марія Мальмер-Стенергард і посол Швеції у Польщі Мартіна Куїк.

12.03.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4100720-u-kropivnickomu-vstanovili-tretij-modulnij-budinok-dla-rodin-aki-postrazdali-vid-obstrilu-rik-tomu.html>

У Кропивницькому встановили третій модульний будинок для родин, які постраждали від обстрілу рік тому

У Кропивницькому встановили третій модульний будинок для родин, які найбільше постраждали від обстрілу 19 березня 2025 року.

Про це повідомила Кропивницька міська рада у Фейсбуці, передає Укрінформ.

Як зазначається, у Кропивницькому ще триває відновлення приватних житлових будинків, найбільш зруйнованих повітряною атакою Росії у ніч проти 19 березня минулого року.

"Партнер міської ради – міжнародна організація УВКБ Дніпровського осередку ООН в Україні, в зоні відповідальності якого перебуває Кіровоградська область, повністю виконав взяті на себе зобов'язання і надав останній, третій, спеціальний модульний будинок власникам житла, які найбільше постраждали від вибухів", - поінформували у міськраді.

Зазначається, що затримка з постачанням була пов'язана з необхідністю відновлення документів та оформлення спадщини на зруйновану будівлю. Але врешті всі процедури завершені.

Родини кропивничан можуть проживати у зручних приміщеннях й одночасно виконувати будівельні та ремонтні роботи з відновлення житла.

Тимчасове житло площею 30 м², обладнане всією необхідною побутовою технікою (тут є електроопалення, плита, холодильник, пральна машина, кондиціонер, сантехніка), залишиться у власності родин і після повного відновлення їхніх будинків.

Як повідомляв Укрінформ, у Кропивницькому торік почали встановлювати модульне житло біля трьох зруйнованих російським обстрілом будинків.

11.03.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4100325-u-radi-stvorili-tsk-dla-perevirki-sodo-porusen-u-vikoristanni-budzetnih-kostiv-dla-pereselenciv.html>

У Раді створили ТСК для перевірки щодо порушень у використанні бюджетних коштів для переселенців

Верховна Рада ухвалила постанови про утворення ТСК із питань розслідування можливих фактів порушення законодавства щодо використання коштів державного і місцевих бюджетів, спрямованих на підтримку переселенців та постраждалих унаслідок збройної агресії РФ проти України.

Законодавча ініціатива №15038 була підтримана 267 депутатами.

Ініціатори документа зазначають, що створення ТСК дасть змогу здійснити комплексну перевірку фактів можливих порушень законодавства, проаналізувати стан реалізації державних і місцевих програм підтримки ВПО та постраждалих осіб, підготувати пропозиції щодо усунення виявлених недоліків для формування комплексної державної політики, притягнення винних осіб до відповідальності та вдосконалення нормативно-правової бази.

Основними завданнями Комісії є розслідування можливих фактів нецільового або неефективного використання бюджетних коштів; перевірка виконання програм соціальної підтримки, житлових програм, компенсацій та гуманітарної допомоги; аналіз рішень органів влади та дій посадових осіб, залучених до реалізації таких програм; моніторинг державного і комунального майна, що використовується або може бути використане для забезпечення житлом ВПО; перевірка функціонування відповідних інформаційно-

аналітичних систем; перевірка дій Пенсійного фонду України щодо забезпечення своєчасного і повного нарахування та виплати пенсій пенсіонерам з числа ВПО.

Головою Тимчасової слідчої комісії став народний депутат Сергій Козир.

Очікується, що ухвалення ініціативи дасть змогу посилити парламентський контроль за використанням бюджетних коштів, підвищити прозорість та ефективність програм підтримки ВПО та постраждалих осіб, виявити та усунути можливі порушення законодавства, забезпечити належний захист соціальних прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії, підвищити довіру суспільства до державних інституцій та процесів відновлення і підтримки громадян.

13.03.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/4101117-u-tsk-rozpovili-pro-zaplanovani-perevirki-program-dla-pereselenciv-i-vikoristanna-grosej-budzetu.html>

У ТСК розповіли про плани перевірок програм для переселенців і використання грошей бюджету

Тимчасова слідча комісія Верховної Ради планує перевірити можливі порушення під час використання коштів державного та місцевих бюджетів, спрямованих на підтримку внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та людей, які постраждали внаслідок агресії РФ проти України.

Про це повідомив у коментарі Укрінформу голова ТСК із питань розслідування можливих фактів порушення законодавства щодо використання коштів державного і місцевих бюджетів, спрямованих на підтримку переселенців та постраждалих унаслідок збройної агресії РФ проти України, Сергій Козир.

Він наголосив, що одним із головних завдань ТСК стане аналіз ефективності використання коштів, передбачених на допомогу переселенцям.

За оцінками депутата, з 2022 року на підтримку ВПО було передбачено близько 313 млрд грн.

«Ми прогнозували, що починаючи з 2022 року і включно з бюджетом цього року, на внутрішньо переміщених осіб заплановано 313 млрд грн. Це колосальні кошти. Зрозуміло, в масштабах всієї країни і на таку групу населення - це не дуже багато, але навіть зараз ми не бачимо системного вирішення ключових проблем переселенців, передусім житлових», — сказав він.

Козир зазначив, що комісія перевірятиме, як саме розподіляються ці кошти і чому частина програм не дає очікуваних результатів.

«Кошти розподіляються по незрозумілих програмах. Потім вони не використовуються і наприкінці року повертаються до бюджету. У нас виникає питання: чому ці ресурси не спрямовуються на вирішення базових потреб людей?» — зазначив він.

Окремим напрямом роботи ТСК стане перевірка виконання закону про аудит державного та комунального майна, яке може бути використане для забезпечення тимчасовим житлом переселенців.

«Минув вже рік, але ми не маємо повноцінного обліку такого майна і зрозумілої інформації. Постає питання — чому цього не зроблено і хто не виконує закон», — наголосив голова комісії.

Крім того, депутати планують проаналізувати ефективність окремих програм допомоги переселенцям. Зокрема, йдеться про програму компенсації оренди житла, на яку передбачені значні кошти, але якою користується не так багато людей.

«Програма була запущена минулого року. На неї передбачили близько 4 млрд грн, але використано було лише приблизно 80 млн. Цього року її знову профінансували. Але якщо ми бачимо, що вона не працює, потрібно чесно зробити висновки: або серйозно доопрацювати механізм, або змінити підхід», — зазначив парламентарій.

Він також нагадав, що під час роботи попередньої парламентської комісії у 2024 році було встановлено, що близько 15 млрд грн, виділених на підтримку ВПО, залишалися невикористаними.

«Тоді ми звернулися до міністерства, і завдяки рішенням парламенту та уряду ці кошти вдалося перенаправити на відновлення житла», — додав Козир.

За словами депутата, нова комісія має з'ясувати, як саме використовувалися бюджетні ресурси за минулі роки, та оцінити ефективність державної політики підтримки переселенців. Він також наголосив на необхідності системного підходу до допомоги ВПО:

«Ми повинні допомогти людям адаптуватися і використати їхній потенціал. Це питання державної політики. Я неодноразово наголошував: в Україні досі фактично відсутня системна державна політика щодо внутрішньо переміщених осіб. Я називаю це політикою людського капіталу або політикою світового українства, яка передбачає тісну співпрацю з українськими громадами та діаспорою в усьому світі. На моє переконання, для цього потрібен окремий центральний орган — фактично міністерство, яке б комплексно займалося політикою щодо ВПО», — підсумував Козир.

11.03.2026

Громадський простір

<https://www.prostir.ua/?news=vid-ideji-do-vlasnoho-biznesu-navchalna-prohrana-dlya-pidpryjemtsiv-z-pomizh-vnutrishno-peremischenyh-osib-ta-tyh-to-planuje-rozпочaty-vlasnu-spravu>

Від ідеї до власного бізнесу: навчальна програма для підприємців з-поміж внутрішньо переміщених осіб

SYNERGY DEVELOPMENT CONSULTING презентує комплексну навчальну програму: посібник та відеомодуль «Власна справа: покроковий шлях від ідеї до державного гранту», що покликані допомогти кожному перетворити бізнес-ідею на реальну справу та розібратися з можливостями державної підтримки, а також курс про цифрові інструменти для бізнесу та можливості штучного інтелекту, які допоможуть автоматизувати бізнес-рутинну та налаштувати стабільні продажі онлайн.

Ініціатива реалізується в межах програми «Єднання заради дії», яку впроваджує IREX за підтримки Державного департаменту США, у співпраці з Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України.

Більше ніж теорія: шлях до реальних змін

Програма орієнтована на широке коло активних українців: від початківців, які лише виношують бізнес-ідею, до досвідчених підприємців, що прагнуть масштабування. Особлива увага приділена внутрішньо переміщеним особам (ВПО), які стикнулися з необхідністю релокації бізнесу або запуску власної справи «з нуля» на новому місці.

Курс дає вичерпні відповіді на найактуальніші питання:

- Як підготувати бізнес-план та подати заявку на державний грант через портал «Дія» уникаючи помилок?
- Як підготуватися до співбесіди, презентувати та захистити свій бізнес-проект?
- Як правильно працювати з грантовими коштами та звітувати за них?

Сучасні інструменти для вашого бізнесу

Окрім юридичних та фінансових аспектів, програма пропонує зануритися у світ сучасних технологій. Експерти курсу підготували чотири практичні модулі, де навчають як використовувати цифрові інструменти та штучний інтелект для спрощення бізнес-процесів, збільшення продажів та клієнтської бази.

«Наше завдання — не просто дати знання, а створити середовище, де підприємець почуватиметься впевнено на кожному етапі: від написання першого рядка бізнес-плану до впровадження CRM-системи у свій магазин чи студію», — зазначає Світлана Олейнікова – голова правління ТОВ «SYNERGY DEVELOPMENT CONSULTING».

Учасники, які пройдуть реєстрацію та опанують модулі курсу, зможуть отримати сертифікат-та підтвердження їхніх компетенцій.

Регіональні

10.03.2026

Патріот Донбасу

<https://donpatriot.news/dlya-pereselencziv-gotuyut-novi-kvartyry-u-vosmy-gromadah-ukrayiny>

Для переселенців готують нові квартири у восьми громадах України

В Україні розпочинається проєкт зі створення муніципального соціального житла для внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій населення. Уже визначено вісім громад, які пройшли відбір і готуються до будівництва квартир із доступною орендною платою.

Про це повідомляє видання “Zemliak”.

До списку фіналістів увійшли громади, що продемонстрували готовність до впровадження інноваційних житлових рішень:

- Львівська та Дрогобицька;
- Житомирська;
- Полтавська та Кременчуцька;
- Миколаївська;
- Бучанська та Обухівська.

«Ми створюємо умови, за яких люди, що втратили все, або ті, хто працює на благо держави, зможуть орендувати якісне житло за доступною ціною», — повідомив голова Спеціальної комісії ВРУ з питань захисту прав ВПО Павло Фролов.

Проєкт націлений на підтримку найбільш вразливих категорій громадян та фахівців, яких потребують громади. Пріоритет матимуть:

- внутрішньо переміщені особи (ВПО);
- ветерани та родини загиблих захисників;
- вчителі, лікарі та працівники критичної інфраструктури.

Загалом на першому етапі доступне житло зможуть отримати близько двох тисяч родин.

Розподіл житла відбуватиметься максимально прозоро завдяки цифровізації:

- Буде запроваджено систему нарахування балів, що базується на критеріях вразливості.
- Дані будуть інтегровані в оновлений цифровий квартирний облік у межах житлової реформи.

Проєкт реалізує Міністерство розвитку громад і територій за потужної міжнародної підтримки. На цей етап виділено 100 млн євро (кредитні та грантові кошти) від Європейського інвестиційного банку та Європейської комісії.

09.03.2026

Бахмут IN.UA

<https://bahmut.in.ua/dlya-vpo-z-bahmuta-gotuyut-kartku-bahmutyanyna-shho-vidomo/>

Для ВПО з Бахмута готують картку бахмутянина: що відомо

Для переселенців і переселенок Бахмутської громади хочуть запровадити картку бахмутянина. Цю ініціативу планує реалізувати Рада ВПО при Бахмутській МВА. Наразі члени ради вивчають досвід Херсонської МВА, яка вже реалізувала подібний проєкт.

Про це йдеться у протоколі засідання Ради ВПО при Бахмутській МВА.

Проєкт “Картка бахмутянина”

Рада з питань ВПО при Бахмутській МВА запланувала впровадити проєкт “Картка бахмутянина”. Цю ініціативу обговорили на першому засіданні ради.

Реалізація проєкту ще не розпочалась. Наразі члени Ради ВПО вивчають досвід інших громад, які вже реалізували подібні проєкти. Зокрема, Херсонської МВА, яка вже запровадила “Картку херсонця” для переселенців і переселенок.

Після вивчення досвіду Херсонської МВА будуть надані пропозиції щодо формування робочої групи, яка працюватиме з проєктом “Картка бахмутянина”.

Що передбачає подібний проєкт для херсонців

Проєкт “Картка херсонця” офіційно працює з квітня 2025 року. Тоді ж картку отримали перші 20 херсонців.

Власники “Картки херсонця” можуть безоплатно отримувати гуманітарну, соціальну, медичну та юридичну підтримку в гуманітарних центрах Херсонщини, які працюють в інших регіонах країни. Також вона дає знижки в партнерських магазинах, аптеках і сервісах.

Отримати “Картку херсонця” можуть ВПО, пенсіонери, багатодітні родини та інші вразливі категорії населення.

10.03.2026

Бахмут IN.UA

<https://bahmut.in.ua/granty-do-36-000-gryven-na-perenavchannya-ta-praczevlashtuvannya-u-kyuevi-startuvav-novuj-proyekt-dlya-vrazlyvyh-kategorij/>
Як ВПО в Києві отримати 36 тисяч гривень від Карітасу: деталі програми

В Україні запустили нову ініціативу GROW (Guidance in resources, opportunities and work), яка реалізується за підтримки благодійних організацій

“Caritas Española” та “Caritas Ukraine”. Вона дозволяє ВПО та іншим вразливим категоріям населення отримати грантову допомогу в розмірі 36 000 гривень.

Про це повідомили представники “Карітас Київ”.

Грошова допомога від Карітас

Новий проєкт спрямований на допомозі вразливим категоріям українців в їх працевлаштуванні.

Наразі програма ініціативи включає три основні напрямки:

- фінансову підтримку на перенавчання або підвищення кваліфікації в розмірі 36 000 гривень;
- допомогу в працевлаштуванні;
- менторську підтримку для адаптації до сучасних вимог ринку праці.

Хто може стати учасником проєкту

Наразі регіоном охоплення програми є виключно місто Київ. Подати заявку на отримання гранту та менторського супроводу можуть представники наступних вразливих категорій:

- внутрішньо переміщені особи (ВПО);
- малозабезпечені сім’ї (обов’язкова умова — середньомісячний дохід родини не повинен перевищувати 8 422 гривні в розрахунку на одну особу);
- самотні матері або батьки;
- багатодітні родини;
- громадяни віком від 50 років;
- люди з інвалідністю;
- ветерани, а також члени їхніх родин.

Терміни та процедура подання заявки

Організатори зазначають, що чіткого дедлайну для подачі документів немає. Розгляд заяв від кандидатів відбувається на постійній основі і триватиме до моменту повного вичерпання виділеного грантового бюджету. Проте фахівці радять не зволікати з реєстрацією.

10.03.2026

Суспільне Вінниця

<https://suspilne.media/vinnytsia/1259890-vinniccina-otrimae-ponad-40-miljoniv-griven-na-oblastuvanna-zitla-dla-vpo/>

Вінниччина отримає понад 40 мільйонів гривень на облаштування житла для ВПО

Вінниччина отримає 40,141 мільйонів гривень субвенції з державного бюджету на облаштування житла для внутрішньо переміщених осіб.

Про це йдеться у постанові Кабінету Міністрів України № 301.

Загальний обсяг фінансування на 2026 рік складає 1,5 мільярда гривень, з яких розподілено мільярд . Механізм використання ще 500 мільйонів на придбання житла на селі буде представлено згодом.

Як розподіляють кошти між регіонами

Субвенція спрямовується до обласних бюджетів, які в подальшому розподіляють її між громадами. Про це йдеться на сайті Децентралізація.

"Формула розподілу між областями виглядає наступним чином: 70% — пропорційно до кількості внутрішньо переміщених осіб, облікованих у регіоні станом на 1 січня 2026 року; 30% — пропорційно до кількості наявних місць тимчасового проживання для ВПО станом на 1 січня 2026 року".

Обласні держадміністрації мають розподілити отриманий обсяг субвенції між місцевими бюджетами у чітко визначеній пропорції:

- 25% — на об'єкти за постановою № 930 (функціонування місць тимчасового проживання);
- 50% — на реконструкцію та ремонт фондів за постановою № 495;
- 25% — на переобладнання нежитлових приміщень у житлові.

10.03.2026

Суспільне

<https://suspilne.media/sumy/1260240-viplati-dla-pereselenciv-hto-otrimue-na-sumsini-a-komu-vidmovlaut/>

Виплати для переселенців: хто отримує на Сумщині, а кому відмовляють

На Сумщині майже 30 тисяч переселенців перебувають на обліку для отримання державної допомоги на проживання. Близько 30% із них отримують відмови. Про це розповіла заступниця начальника управління пенсійного забезпечення Ганна Серік. Суспільне дізнавалося, куди звертатися, які документи подавати та кому можуть відмовити у виплатах для внутрішніх переселенців.

З 1 липня 2025 року Пенсійний фонд адмініструє понад 41 вид державних допомог, зокрема і для внутрішньо переміщених людей. На Сумщині таких на обліку перебуває близько 30 тисяч, розповідає заступниця начальника управління пенсійного забезпечення Ганна Серік. За словами посадовиці, розмір допомоги на проживання цієї категорії не змінився.

“Єдина зміна, яка відбулася з 1 січня 2026 року, – це зміна прожиткового мінімуму. Розмір допомоги, розмір сукупного доходу на 1 члена родини визначається саме з розміру прожиткового мінімуму для непрацевдатних осіб. З 1 січня 2026 року цей розмір становить 2 595 гривень, і розрахунок іде чотири прожиткових мінімуми на одну людину з родини”, – пояснює Ганна Серік.

Раніше максимальний дохід для отримання допомоги становив 9 444 гривні на одну людину. З початку 2026 року цей показник збільшився до 10

380 гривень, тому ті переселенці, яким відмовили у 2025 році, або хто не звертався, можуть повторно подати документи, додає посадовиця.

“Є така категорія людей, яким призначається допомога незважаючи на розмір доходів. Тим людям, які мають інвалідність 1-2 групи, діти з числа ВПО, діти-сироти, які виховуються в дитячих будинках сімейного типу, прийомних родинах, батьки-вихователі, опікуни – для цієї категорії людей розмір доходу не важливий, тобто без розміру доходів. Розмір пенсії не повинен перевищувати 10 380 гривень – ця категорія людей теж визначається без доходу, якщо не перевищує цей сталий розмір”, – каже Ганна Серік.

Посадовиця пояснює: документи на призначення виплат приймають екстериторіально, незалежно від місця проживання.

“Для того щоб призначити допомогу, людина може звернутися до будь-якого сервісного центру Пенсійного фонду України або подати документи онлайн через портал «Дія», через уповноважених осіб сільських, районних, селищних рад. Через центри адміністрування послуг – ЦНАПи. Для того щоб призначити цей вид допомоги, необхідна людина, яка звертається, або уповноважена особа сім’ї, яка подає документи – заяву встановленої форми, паспортні дані, коди. Діти, якщо їм до 14 років – це обов’язково свідоцтво про народження. Також інші документи, які можуть вплинути на розрахунок цієї допомоги”, – каже Ганна Серік.

Посадовиця називає основні причини відмови у виплатах: “Це зазвичай перевищення майнових або дохідних критеріїв. Тобто або в людини за доходами не виходить, вони перевищують на одну людину 10 380 гривень, або є чинники, які впливають на призначення цієї допомоги. Це і придбання автомобіля, якому менш ніж 5 років. Це і наявність депозитів та придбання житла. Зазвичай зі всієї кількості призначених допомог – це відсотків 30% відмови. Оскільки ці критерії впливають на визначення права”.

12.03.2026

Суспільне Донбас

<https://suspilne.media/donbas/1260092-ne-lise-dla-kompensacii-a-j-pritagnuti-rf-do-vidpovidalnosti-reestr-zbitkiv-dla-ukraini-comu-vazlivo-podavati-zaavi/>

Не лише для компенсації, а й притягнути РФ до відповідальності. Реєстр збитків для України: чому важливо подавати заяви

За майже два роки до Реєстру збитків для України подані понад 125 тисяч заяв. Реєстр створили у 2023 році під егідою Ради Європи. У квітні 2024-го він відкрив прийом заяв щодо збитків, завданих війною починаючи з 24 лютого 2022 року. Реєстр приймає заяви, зокрема, і на компенсацію за знищене та пошкоджене житло на окупованих територіях — на відміну від державних компенсаційних програм. Рада Реєстру вже ухвалювала рішення щодо такого майна у Маріуполі та Бахмуті.

Як працює Реєстр, хто може подати заяви на компенсації, коли очікувати виплати, які окремі рішення Рада Реєстру ухвалила щодо зруйнованого житла у захоплених Росією Маріуполі та Бахмуті та у яких категоріях можуть подавати заяви ВПО з 2014 року — Суспільне Донбас пояснює у матеріалі.

Що таке Реєстр збитків для України та як він працює

У 2023 році Рада Європа створила Реєстр збитків для України (RD4U). Наразі до нього приєдналися 44 країни та Європейський союз. Серед членів Реєстру — не тільки країни-учасниці Ради Європи, але й Австралія, США, Японія та Канада.

На сайті Реєстру наголошують, що ця інституція не є трибуналом, судом, компенсаційною комісією чи компенсаційним фондом. Його основна задача — зібрати заяви від постраждалих та опрацювати докази надані в них. Головна мета Реєстру — зафіксувати збитки, яких завдала Росія збройною агресією проти України.

Механізм, за яким будуть визначати розмір компенсацій та призначати виплати, ще на стадії створення. 16 грудня 2025 року в Газі відбулась міжнародна дипломатична конференція, на якій підписали Конвенцію про створення міжнародної компенсаційної комісії для України. Наразі її підписали 35 держав та Європейський союз.

"Це унікальна історія сучасності, коли компенсаційний механізм створюється, ще під час активної фази збройного конфлікту. Раніше такого не було. В Іраксько-кувейтській війні 1990 року компенсаційний механізм закінчив свою роботу лише у 2022 році. Німеччина наприкінці 1990-х виплачувала компенсації за злочини нацистського режиму. Тож у нас все відбувається дуже швидко. Вже зараз реєстр приймає заяви, вже зараз вони опрацьовуються, вже в процесі створення компенсаційна комісія. Це, можна сказати, світлова швидкість", — розповів старший проєктний спеціаліст Реєстру Михайло Каменів під час практичного тренінгу щодо використання OSINT у пошуку та фіксації електронних доказів воєнних злочинів для журналістів, медіа, громадського суспільства.

Наразі Реєстр приймає заяви лише щодо збитків, завданих з 24 лютого 2022 року. Але в Реєстрі зазначають, що в перспективі можливі зміни, які дозволять приймати заяви щодо збитків з 20 лютого 2014 року.

"Це для нас болюче питання. Коли створювали реєстр, то базувались на резолюції Генасамблеї ООН, а там йде мова про 2022 рік. І тут виникає питання: а що тоді з тим, що відбувалось з 2014 року? Для українців очевидно, що і до 24 лютого 2022 року відбулася збройна агресія. Рада Європи також визнає, що до 2022 року в Україні не було внутрішнього конфлікту. Водночас це історія міжнародна, і має бути згода урядів держав, які створювали реєстр", — пояснює старший проєктний спеціаліст Реєстру.

Прийом заяв реєстр розпочав у квітні 2024 році. У січні 2026-го кількість заяв сягнула 100 тисяч, і понад 30 тисяч з них вже зареєстрували.

"Сто тисяч — це багато чи мало? Хтось каже, що це мало. Але уявіть, що це 100 тисяч людей, які записали свою історію, поділились своїм болем і

подали цю заяву. Можна сказати, що це багато. Це сто тисяч долів, про які ми знаємо, що на них вплинула російська агресія. Ці цифри — це те, до чого можуть апелювати політики, це те, з чим не посперечаєшся”, — зазначив Михайло Каменєв.

Хто та за які збитки може подати заяву до Реєстру

Заяви до реєстру можуть подати як звичайні люди, так і юридичні особи, а також держава — органи державної та місцевої влади, їх підприємства та установи. Подання заяв у всіх категоріях — безкоштовне.

Заяву можна подати щодо шкоди, яка завдана починаючи з 24 лютого 2022 року на території України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Це може бути факт чи подія, які відбувалися за межами України, але обов'язково мають бути пов'язані з повномасштабним вторгненням.

"Наприклад людина потрапила в полон в Україні і зазнала тортур у колонії десь на території РФ. Така людина може подати заяву щодо катувань. Бо очевидно, що те що сталося в РФ має зв'язок з тим, що сталося в Україні. І цей зв'язок не потрібно доводити”, — пояснює Михайло Каменєв.

У Реєстрі передбачено 43 категорії, за якими можна буде подавати заяви щодо збитків. Прийом наразі відкрили за 16-ма — які стосуються приватних осіб:

- вимушене внутрішнє переміщення;
- вимушене переміщення за межі України;

Як згадує Михайло Каменєв, у цих двох категоріях очікують найбільшу кількість заяв, бо лише за офіційною статистикою, в Україні зареєстровано близько 4,5 мільйона ВПО. Аби подати заяву в цих категоріях, людині не обов'язково мати офіційний статус ВПО чи біженця.

- смерть близького члена сім'ї;
- зникнення безвісти близького члена сім'ї;
- серйозні тілесні ушкодження;
- сексуальне насильство;
- катування або нелюдські види поводження чи покарання (чи такі, що принижують гідність);
- позбавлення свободи;

У цій категорії заяви можуть подавати люди, яких органи окупаційної влади ув'язнили або примусово помістили у дитячі будинки, психіатричні лікарні тощо.

- примусова праця або служба;
- насильницьке переміщення або депортація дітей;
- насильницьке переміщення або депортація;
- пошкодження або знищення житлового нерухомого майна;
- пошкодження або знищення нежитлового нерухомого майна;

У цій категорії люди можуть подавати заяви і про знищене чи пошкоджене житло на окупованій території. Як докази приймають інформацію з Реєстру пошкодженого та знищеного майна України, судові

рішення, документи від правоохоронців чи органів влади, повідомлення в ЗМІ, письмові свідчення свідків, фото- та відеоматеріали.

Також Рада Реєстру ухвалила рішення, яке стосується нерухомості у Бахмуті. Згідно, з ним, для заяв у цій категорії достатньо лише документів про право власності.

"Подавати докази щодо руйнувань не потрібно. Бо для Реєстру очевидно, що в Бахмуті зруйноване все", — додав Михайло Каменєв.

- втрата житла або місця проживання;

У цій категорії заяви можуть подавати як власники житла, так і люди, які в ньому проживали.

- втрата приватного підприємництва;
- втрата контролю над нерухомим майном на тимчасово окупованих територіях чи доступу до нього.

У цій категорії доказами можуть стати судові рішення, документи, які свідчать про те, що майно не може бути використане, передане або продане без погодження з окупаційними органами влади тощо.

В цю категорію заяв можуть подаватись і переселенці з 2014 року, але щодо фактів з 24 лютого 2022 року.

"Реєстр вважає, що до 24 лютого 2022 року працювали КПВВ та існувала можливість потрапити на окуповану територію. Після повномасштабного вторгнення — у нас суцільний фронт, і щоб потрапити туди необхідно їхати через територію РФ, об'їжджаючи через інші країни. І ми резюмуємо, що після 24 лютого цей гіпотетичний доступ, який був, перестав існувати", — пояснив юрист.

Також окреме рішення у цій категорії Рада Реєстру ухвалила і щодо нерухомості в Маріуполі, у якому зазначають, що окупація Маріуполя підтверджується Переліком тимчасово окупованих територій Міністерства розвитку громад та територій, що і є основним доказом щодо втрати доступу та контролю над нерухомістю у цьому місті.

15.03.2026

Суспільне Житомир

<https://suspilne.media/zhytomyr/1263504-v-andrusivci-vdruge-ogolosili-tender-na-budivnictvo-zitla-dla-vpo-ocikuvana-vartist-zrosla-na-10-miljoniv/>

В Андрушівці вдруге оголосили тендер на будівництво житла для ВПО. Очікувана вартість зросла на 10 мільйонів

З осені 2024 року у Андрушівці за кошти норвезької компанії будують 10 одноповерхових будинків для 20 родин внутрішньо-переміщених осіб. Спочатку проєкт оцінили у 25 мільйонів і мали завершити за 8 місяців, проте будівництво затягнулося, і наразі оголосили новий тендер на це ж будівництво, але за 35 мільйонів. Інформацію про розірвання договору з

попереднім підрядником та здійснені йому проплати не опублікували у Prozorro.

Про це журналісти Суспільного дізнатися, проаналізувавши закупівлі на платформі Prozorro.

Скільки ВПО живе на Житомирщині

На території Житомирської області, згідно з інформацією на сайті Житомирської ОВА, станом на січень 2026 року було зареєстровано 72,7 тисяч внутрішньо переміщених людей. Серед них — 16,5 тисяч дітей, 4,1 тисяча людей з інвалідністю та 104 багатодітні родини. Переважна більшість ВПО, за даними ЖОВА, проживає у приватному секторі.

Як область забезпечує переселенців житлом

В Житомирській області, згідно з інформацією на сайті Житомирської ОВА, станом на січень 2026 року функціонують 27 місць тимчасового проживання, у яких нині проживають 474 людей з числа ВПО, окрім цього наявні ще 483 вільні місця. Також працюють 17 місць компактного проживання, де розміщено 137 людей, із 81 вільним місцем. У 12 інтернатних установах системи соціального захисту населення перебувають 336 людей на повному утримання (проживання, харчування та медичне забезпечення) області.

Загалом на Житомирщині додатково створено 1 178 місць для проживання ВПО. Спільно з міжнародними партнерами та територіальними громадами реалізовано проекти з будівництва житла для 251 переселенця. Зокрема, у селі Вереси Житомирської громади за співпраці з Італійським Червоним Хрестом встановлено 56 модульних будинків, у яких проживають 155 ВПО. У Звягелі проведено реконструкцію гуртожитку на 47 квартир для 84 ВПО, а також гуртожитку (колишній гуртожиток шкірно-венерологічного диспансеру) на 7 квартир для 12 ВПО.

Наразі на Житомирщині за кошти держсубвенції відремонтують два приміщення під житло для ВПО:

- житлова будівля у селі Дивин Брусилівської громади;
- адмінбудівля у селі Велика Чернігівка Овруцької громади.

За підтримки донорів реалізуються такі проекти:

- у Житомирі триває будівництво чотирьох багатоквартирних будинків на 110 квартир (пров. Червоний, 60);
- у Овручі триває реконструкція казарми під житловий будинок для 90 ВПО;
- у Андрушіві Бердичівського району заплановано будівництво 20 індивідуальних одноповерхових житлових будинків для 38 ВПО.

Що відомо про будівництво житла у Андрушівці

Побудувати двоквартирні одноповерхові будинки для ВПО за кошти благодійників у Андрушівці планували ще у 2024 році: тоді підписали трьохсторонню угоду між міськрадою, комунальним підприємством, яке займається реалізацією проекту та норвежськими спонсорами про і з другого разу провели закупівлю на будівництво.

Згідно з проектом, за інформацією Андрушівської міської ради, передбачається будівництво комплексу збірних (каркасних) двоквартирних житлових будинків у кількості 10 штук (по 2 індивідуальні квартири у будинку, загалом на 20 квартир) загальною площею орієнтовно 1000 квадратних метрів для 20 сімей.

Першу закупівлю влітку 2024 відмінили через виявлені у документах порушення, які неможливо було усунути без зміни документації та повторного оголошення торгів, зокрема, через те, що замовником не були враховані кошти на приєднання до електроустановок.

З другого разу підрядником для будівництва будинків за 25 мільйонів гривень обрали Виробничо-комерційну фірму “Урарту”.

У березні 2025 року Андрушівська міськрада повідомляла про хід робіт та інспектувала будівництво.

Роботи мали закінчити у 2025 році, проте додатковими угодами продовжили терміни виконання робіт до кінця 2026 року з приміткою “через документально підтвержені об’єктивні обставини”. Станом на 13 березня 2026 року на Prozorro не була опублікована інформація про розірвання договору з цим підрядником.

Натомість, 10 березня 2026 року комунальне підприємство Андрушівської міської ради “Комсервіс” знову оголосило торги на будівництво одноповерхових будиночків для ВПО за тією ж адресою з врахуванням обсягів попередньо виконаних робіт та приміткою “коригування”. Очікувана вартість проекту — понад 35 мільйонів гривень. Джерело фінансування — також кошти благодійників (норвезьке акціонерне товариство “Роар Паулсруд АС”).

Журналісти Суспільного звернулися за коментарем до голови громади Галини Білецької, яка сказала, що не володіє інформацією та переспрямувала до очільника КП “Комсервіс” Олександра Фесюка. Він сказав що наразі не готовий коментувати і попросив звернутися з інформаційним запитом. Суспільне Житомир підготувало та відправило інформаційний запит стосовно попереднього договору з ВКФ “Урарту” та оголошення нової закупівлі.

15.03.2026

Суспільне Полтава

<https://suspilne.media/poltava/1261002-evakujovani-zi-shodu-pribuvaut-na-poltavsiniu-ak-dopomagaе-gumanitarna-misia-proliska/>

Евакуйовані зі сходу прибувають на Полтавщину: як допомагає Гуманітарна місія "Проліска"

До Полтавської області продовжують прибувати внутрішньо переміщені особи з прифронтових регіонів. Більшість із них самостійно шукають житло або звертаються за допомогою до місцевої влади та гуманітарних організацій. Про роботу з евакуйованими, проблеми з розміщенням та підтримку

переселенців розповів Суспільному представник Гуманітарної місії "Проліска" у Полтавській області Владислав Крят.

Де живуть переселенці після прибуття

Внутрішньо переміщені особи й надалі приїжджають до Полтавської області з регіонів, де тривають бойові дії. Однак питання їхнього розміщення залишається складним, адже в пунктах тимчасового проживання (МТП) місць бракує.

За словами представника Гуманітарної місії "Проліска" Владислава Крята, більшість людей намагаються знайти житло самостійно або за допомогою громад.

"ВПО прибувають до Полтавської області, але люди в основному самостійно шукають житло або просять місцеву владу чи громадський сектор допомогти з пошуком. Місця в МТП є, але здебільшого це підселення".

Багато родин прагнуть мати окреме житло, особливо якщо виїжджають сім'ями. Часто переселенці розглядають можливість оренди або навіть купівлі будинку в сільській місцевості.

"Якщо виїжджає родина, їм хочеться організувати свій сімейний побут у новому місці. Деякі люди навіть намагаються евакуювати господарство або власну справу", — зазначив Владислав Крят.

У деяких громадах Полтавщини для внутрішньо переміщених осіб діє програма підтримки сімей із дітьми. Зокрема, за словами Владислава Крята, у Лохвицькій громаді, на кожную дитину ВПО громада виділяє 50 тисяч гривень. Це дозволяє багатодітним родинам, які приїжджають до громади, придбати власний будинок, вартістю близько 200 тисяч гривень. Завдяки цьому родини можуть облаштувати житло та залишатися разом у безпечних умовах.

Водночас не всі переселенці мають фінансову можливість оплачувати оренду або комунальні послуги. У таких випадках Гуманітарна місія співпрацює з місцевими громадами, які інколи допомагають знайти житло.

Чому не вистачає місць у центрах тимчасового проживання

За словами Владислава Крята, значна частина місць у центрах тимчасового проживання досі зайнята людьми, які виїхали з небезпечних територій ще на початку повномасштабного вторгнення.

"Великий відсоток тих людей, які приїхали 2022 року, досі проживають у МТП. Тому місця фактично заповнені, і є потреба у їх розширенні", — пояснив він.

Найбільший пік евакуації на Полтавщину за останній рік припадав на літо 2025 року. Тоді багато людей виїжджали з більш густонаселених прифронтових міст.

"Пік евакуації був у липні–серпні минулого року, коли багато людей виїжджали, зокрема, із Добропілля. Ми займалися евакуацією по всій території України", — розповів представник місії.

Серед евакуйованих — люди різного віку та соціального статусу.

"Виїжджають люди всіх категорій — і маломобільні, і родини з дітьми. Хтось виїжджає самостійно, хтось за допомогою гуманітарних організацій", — зазначив Владислав Крят.

Яку допомогу отримують евакуйовані

Після евакуації Гуманітарна місія "Проліска" допомагає родинам облаштуватися на новому місці. Перш за все, фахівці оцінюють потреби людей.

"Ми приїжджаємо з родиною на місце, дивимося, які базові потреби. Наприклад, якщо немає спальних місць, можемо забезпечити ліжками, матрацами, ковдрами, подушками та постільною білизною", — пояснив Владислав Крят.

Також організація допомагає відновлювати документи, якщо вони були втрачені або знищені під час бойових дій.

"Буває, що люди евакуювалися і втратили документи — паспорт чи інші папери. Ми допомагаємо з соціальним супроводом, щоб їх відновити", — зазначив він.

Окремим напрямком є психологічна підтримка. Психологи працюють як із переселенцями, так і з громадами, які їх приймають.

За словами Владислава Крята, часто після переїзду люди радять нове місце проживання своїм знайомим і родичам.

"Людина приїхала, пожила, побачила, що її нормально прийняли в громаді, дітей влаштували в школу, є можливість працевлаштування. Тоді вона телефонує знайомим і каже, що тут можна жити. І таким чином до громади можуть переїхати ще кілька родин".

10.03.2026

Трибун

<https://tribun.com.ua/uk/125830-u-rivnomu-pratsjue-gumanitarnij-xab-bilovodschini-jak-pereselentsjam-nadajut-dopomogu>

У Рівному працює гуманітарний хаб Біловодщини: як переселенцям надають допомогу

У Рівному на вулиці Гайдамацькій, 2 В працює гуманітарний штаб Біловодської селищної військової адміністрації. Тут переселенці та жителі громади можуть отримати допомогу, консультації, медичні послуги та підтримку. Хаб став місцем, де люди звертаються по адміністративні послуги, гуманітарну допомогу, ліки та психологічну підтримку.

Про це повідомили в ЛОВА.

У приміщенні працює відділ ЦНАПу Біловодської СВА, де надають близько 30 адміністративних послуг за принципом "єдиного вікна". Тут можна актуалізувати персональні дані, зареєструвати місце проживання, подати повідомлення про зруйноване майно або отримати консультації щодо соціальних питань.

Окрема увага приділяється ветеранам та родинам загиблих військових. У центрі допомагають оформити статус учасника бойових дій, посвідчення для членів сімей загиблих, а також призначити одноразову грошову допомогу та пільги на оплату комунальних послуг.

Щотижня у хабі проводять безкоштовні консультації юриста. Крім того, щомісяця дистанційно працює спеціаліст Пенсійного фонду, що дозволяє людям вирішувати необхідні питання без поїздок до інших міст.

У робочі години центр також функціонує як Центр незламності. Тут є безкоштовний Wi-Fi, електроенергія та умови для перебування людей у разі блекаутів або негоди.

Медичну допомогу у хабі надають фахівці КНП "Біловодський ЦПМСД". Сімейні лікарі, отоларинголог та ендокринолог проводять прийоми безпосередньо у приміщенні центру. Пацієнти можуть зробити ЕКГ, пройти скринінги, отримати гуманітарні ліки або рецепти за програмою "Доступні ліки".

За минулий рік лікарі проконсультували понад тисячу пацієнтів, і значна частина з них отримала допомогу саме у гуманітарному хабі.

У центрі також працює психологічна служба. Психологиня провела 955 консультацій, більшість із яких були індивідуальними.

Хаб став простором і для розвитку дітей. Тут працюють Біловодський центр дитячої творчості та юнацтва та інклюзивно-ресурсний центр, де діти займаються творчістю, розвивають здібності та спілкуються з однолітками.

Також у центрі працює вчитель-логопед, який допомагає дітям долати мовленнєві труднощі.

Начальник Біловодської селищної військової адміністрації Віктор Кобернюк зазначив, що головна мета роботи простору — підтримка людей, які опинилися в складних життєвих обставинах через війну.

"Ми прагнемо, щоб кожна людина, яка приходить до Біловодщини незламної, відчувала: громада поруч", — сказав він.

У Біловодській СВА додають, що продовжують розвивати послуги центру та адаптувати їх до потреб людей, зокрема у сфері медицини, юридичної допомоги та підтримки ветеранів.

12.03.2026

Трибун

<https://tribun.com.ua/uk/125860-pereselentsi-z-luganschini-otrimujut-dopomogu-v-uzhgorodi-jak-pratsjue-tsentri-novoajdarskoi-gromadi>

Переселенці з Луганщини отримують допомогу в Ужгороді: як працює центр Новоайдарської громади

Координаційний центр Новоайдарської селищної військової адміністрації в Ужгороді став одним із ключових місць підтримки для

переселенців з Луганщини. Тут люди можуть отримати соціальні, медичні та адміністративні послуги, а також долучатися до освітніх і культурних заходів.

Про це повідомили в Луганській ОВА.

Центр працює за адресою проспект Свободи, 52А в Ужгороді. Про діяльність установи повідомили в Новоайдарській селищній військовій адміністрації.

Координаційний центр функціонує як відкритий простір допомоги, комунікації та координації для мешканців Луганської області, які були змушені залишити свої домівки через війну. Тут переселенці можуть не лише вирішувати повсякденні питання, а й підтримувати зв'язок зі своєю громадою.

Комплексну підтримку переселенців забезпечує комунальна установа "Новоайдарський центр надання соціальних послуг". У центрі надають інформування та консультивання, натуральну допомогу, працюють послуги з пошиття, ремонту та прання одягу, а також програми соціальної адаптації та перукарня.

Окремим напрямом є робота "Університету третього віку". Крім того, переселенці регулярно отримують гуманітарну допомогу у вигляді продуктових наборів та засобів гігієни.

Медичну допомогу забезпечує КНП "Новоайдарський центр первинної медико-санітарної допомоги". Протягом 2025 року до лікаря загальної практики звернулися 3314 людей.

Значну увагу в центрі приділяють психологічній підтримці переселенців. Упродовж 2025 року по психологічну допомогу звернулася 901 людина. Для відвідувачів проводять індивідуальні консультації, групові зустрічі та заняття, спрямовані на подолання стресу та відновлення емоційної стабільності.

Центр також став місцем активного культурного та освітнього життя. За рік тут провели 367 заходів, із яких 267 були організовані для дітей. Понад 300 дітей віком від трьох до дванадцяти років брали участь у майстер-класах, творчих зустрічах, інформаційних сесіях та святкових подіях.

Відділ культури, молоді та спорту Новоайдарської селищної ради системно працює на базі центру. Зокрема, у травні 2025 року тут презентували проєкт "Врятована спадщина" — виставку народного вбрання з колекції "Народний костюм Новоайдарщини кінця XIX — початку XX століття".

У центрі діє окрема кімната для заходів, працює клуб "Луганщина моя", а також клуб за інтересами для людей старшого віку. Одним із ключових напрямів роботи залишається збереження локальної ідентичності громади через культурно-мистецькі та інформаційно-просвітницькі заходи.

На базі центру також працює ЦНАП, де доступні 43 адміністративні послуги. Десять із них надаються у взаємодії з Пенсійним фондом, ще чотири стосуються ведення реєстру територіальної громади, чотири доступні через портал "Дія", а десять — у сфері ветеранської політики. Тут також надають послуги органів соціального захисту.

Завдяки доступу до державних інформаційних систем люди можуть отримати необхідні довідки та оформити документи без додаткових поїздки. Усі послуги доступні в одному місці.

Центр облаштований з урахуванням безпекових потреб і може працювати навіть під час відключень електроенергії.

На базі установи також розгорнули пункт обігріву. Відвідувачі можуть скористатися безкоштовним мобільним зв'язком та інтернетом, підзарядити гаджети, отримати медичну допомогу та інші побутові послуги.

Крім того, у співпраці з роботодавцями Закарпатської області в центрі проводять ярмарки вакансій. Переселенці можуть дізнатися про наявні робочі місця, поспілкуватися з роботодавцями та отримати консультації щодо працевлаштування.

13.03.2026

Трибун

<https://tribun.com.ua/uk/125879-viplati-pidtrimka-kompensatsii-vpo-otrimujut-dopomogu-vid-nizhnjoteplivskoi-gromadi>

Виплати, підтримка, компенсації: ВПО отримують допомогу від Нижньотеплівської громади

Вісім програм на 2025 рік, понад 41 мільйон гривень, закладених у бюджет, 29 адміністративних послуг, п'ять громад-партнерів, програма працевлаштування для ВПО, компенсація першого внеску за «Оселею», фінансова підтримка ветеранам – Нижньотеплівська громада підтримує своїх через програми, послуги, партнерства.

Про це повідомляє Луганська обласна державна адміністрація.

Меморандуми зі Щастинською МВА, з Айдарською СВА, Сіверськодонецькою РДА, Лисичанською МВА, Коломийською міською радою та Кременською бізнес-асоціацією – це домовленості, які дозволяють Нижньотеплівській адміністрації бути присутньою там, де живуть її люди.

Кожної другої й четвертої п'ятниці місяця в Івано-Франківську, на базі гуманітарного штабу Сіверськодонецької РДА, працює адміністратор ЦНАПу Нижньотеплівської громади. 29 видів адміністративних послуг – від витягів про місце проживання до документів для ветеранів – доступні в цей час.

2025 рік став для громади роком фінансової спроможності. Вісім місцевих програм із загальним бюджетом 41 163 847 гривень охопили практично всі сфери життя.

Діти отримали програму оздоровлення та відпочинку на 2025-2027 роки.

Ветерани, Захисники й Захисниці, родини загиблих – окрему програму соціального захисту.

Дві програми підтримки армії – матеріально-технічне забезпечення військової частини 2260 Національної гвардії та загальна програма для підрозділів Сил безпеки й оборони.

Програма компенсації першого внеску за «Оселею» дає родинам шанс на власне житло.

Важливим напрямом стала програма сприяння працевлаштуванню внутрішньо переміщених осіб. Грошова підтримка супроводжується консультаціями, допомогою в пошуку роботи, адаптацією на новому місці.

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

12.03.2026

БО «Благодійний фонд «РОКАДА»

<https://rokada.org.ua/rokada-vtiliuiie-pilotnyi-proiekt-iz-sotsialnoi-adaptatsii-dlia-vnutrishno-peremishchenykh-ukraintsiv/>

«Рокада» втілює пілотний проєкт із соціальної адаптації для внутрішньо переміщених українців

Пілотний проєкт із соціальної адаптації для внутрішньо переміщених українців втілює «Рокада» у восьми регіонах. Фахівці фонду допомагатимуть охочим мешканцям прихистків самостійно будувати майбутнє у громадах. Зокрема мова йде про локальну інтеграцію поза межами місць тимчасового проживання.

Серед регіонів, де вже стартував проєкт, – Тернопільщина.

«Проєкт реалізуємо за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні та Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України. Наразі визначилися з чотирма громадами, де його втілюватимемо. Це Почаївська, Озернянська, Великоберезовицька та Вишнівецька. Обирали ті громади, де мешканці прихистків самі зацікавлені в соціальній адаптації і подальшій самостійності. Якщо досвід буде позитивним, – поширимо його і на інші прихистки, якими опікується «Рокада», – зазначає фахівчиня по роботі з громадами регіонального офісу «Рокади» Лілія Котик.

Соціальна адаптація передбачає надання допомоги внутрішньо переміщеним в оцінці своїх можливостей і підготовку до змін. Із кожним працюватимуть соціальні фахівці та психологи.

«Водночас важливу роль у процесі адаптації відіграють самі громади, тож взаємодіємо і з ними, а також із радами ВПО, які є гарною підтримкою і працюють в контексті «свій для своїх», – продовжує Лілія Котик і додає, проєкт важливий тим, що закладає фундамент для справжньої автономності людей. – Ми прагнемо трансформувати статус ВПО у статус повноправного жителя громади, який стає активним учасником локального економічного та культурного життя».

Також команди «Рокади» сприятимуть соціальній адаптації внутрішньо переміщених українців, які живуть у прихистках Львівщини, Івано-

Франківщини, Рівненщини, Волині, Буковини, Хмельниччини та Житомирщини.

12.03.2026

U-LEAD з Європою

<https://u-lead.org.ua/news/855>

Майнові аспекти релокації: як громадам уникнути типових помилок і захистити рішення

Релокація виконавчих органів, комунальних закладів та установ давно перестала бути винятком. Для багатьох громад це щоденна практика, у якій потрібно діяти швидко: знайти приміщення, розмістити людей, відновити процеси та забезпечити роботу сервісів. Але саме в момент, коли громада «заходить у приміщення», виникає найважливіше запитання: на яких правових підставах ми тут працюємо?

Цій темі була присвячена інформаційна сесія «Майнові аспекти релокації виконавчих органів, комунальних закладів та установ», яку провели радниці U-LEAD Іванна Кузь та Вікторія Копчак.

Коли релокація – це практика, а не теорія

Іванна Кузь одразу окреслила реальність, у якій сьогодні працюють громади, зауваживши, що це не «разовий переїзд», а постійне вирішення десятків проблем - від кадрових і організаційних до юридичних.

Саме тому громади шукають найшвидший спосіб юридично оформити користування приміщенням або майном. І тут виникає зона найбільшого ризику, адже, за словами експертки, «часто виникають саме майнові питання, тому що вони є найскладнішими і найбільш ризикованими з точки зору законності».

Як підкреслила пані Кузь, завдання громади – не просто «знайти дах над головою», а врегулювати майнові відносини так, щоби вони були законними і захищали обидві громади та їхніх посадових осіб.

Чому громади помиляються: інерція старих рішень

Друга частина зустрічі була пов'язана із кроками громад у такій ситуації. Вікторія Копчак пояснила, що найпоширеніші помилки виникають не через байдужість чи некомпетентність. Вони виникають тому, що громади застосовують знайомі інструменти там, де цього не дозволяє реальна ситуація і взаємодія між громадами.

Помилка №1: «Передамо в оперативне управління або господарське відання - так найпростіше»

Коли потрібно швидко вирішити питання приміщення, перше, що згадується, – механізми оперативного управління та господарського відання. На практиці справді такі рішення можна було прийняти донедавна, коли порушували питання передачі майна підпорядкованим раді суб'єктам

комунального сектора. Проте наразі ця практика є неприйнятною для будь-яких громад.

Спікерка наголосила, навіть якщо комусь здається, що «це ж логічно і зручно», нові законодавчі норми змінюють правила гри, адже «з 28 серпня 2025 року об'єкти комунального майна будь-то релокованої громади або приймаючої громади в оперативне управління або господарське віддання передавати заборонено».

Ризик такого рішення очевидний: якщо громада обирає механізм, який заборонено застосовувати, – вона порушує вимоги законодавства.

Помилка №2: узуфрукт як універсальне рішення

Після змін у правовому регулюванні багато громад звернули увагу на узуфрукт як новий механізм передачі майна в користування. Та проблеми починаються тоді, коли узуфрукт сприймають як панацею: якщо не можна оперативне управління - то зробимо узуфрукт.

За словами пані Копчак, «об'єкти комунального майна можуть бути передані, наприклад, на праві узуфрукту лише тим суб'єктам комунального сектора, засновником яких є відповідна місцева рада».

Тобто узуфрукт працює лише в чітко визначених межах. А поза ними громада має шукати інший правовий шлях.

Помилка №3: спроба передати майно «між громадами»

У релокації часто виникає логічне прагнення допомогти «по-сусідськи»: передати право користування так, ніби громада громаді може просто дати майно без зайвих процедур, наприклад, на підставі меморандуму.

Проте експертка наголошує, що «меморандум не є достатньою правовою підставою для передачі комунального майна».

Помилка №4: зберігання замість оренди

Ще одна поширена практика – підміна оренди договором зберігання. Це виглядає простіше, адже передбачає на перший погляд менше формальностей. Проте, якщо комунальним майном, яке нібито передано на зберігання, фактично користуються, договір зберігання перетворюється на юридичну ілюзію.

Пані Копчак акцентує: «Чинне законодавство передбачає чітку процедуру передачі майна в користування третім особам – ми говоримо і про сусідні громади, і про приватний сектор, і про державні органи. Це – оренда».

Помилка №5: оренда без строку та без оплати

У багатьох громадах під час релокації спрацьовує людська сердечна логіка, якщо ми допомагаємо, то можемо зробимо безкоштовно. Та договір оренди має обов'язкові істотні умови, серед яких якраз і є орендна плата (до речі, профільний закон суворо забороняє безоплатне користування комунальним майном) і строк.

«Оренда комунального майна має бути на визначений термін і за оплату, згідно з нормами закону про оренду державного і комунального майна», – проводить чітку лінію експертка.

Документи – це не бюрократія. Це захист

Громадам інколи здається, що «краще не ускладнювати паперами», та належне документальне оформлення відносин між громадами насправді створює фундамент для прозорості, зрозумілої і сприятливої взаємодії.

«Потрібно мати правову і документальну основу використання комунального майна. Це обов'язково як для громади-власника, так і для всіх користувачів, які лише у такий спосіб можуть належним чином планувати видатки з його утримання. Не бійтеся договірних зобов'язань – бійтеся їхньої відсутності», – закликала пані Копчак.

Варто пам'ятати, що у релокації немає «дрібних» майнових питань. Є лише рішення, які ухвалені правильно – і допомагають громаді працювати, та рішення, ухвалені поспіхом – які спричинять проблеми вже після завершення переїзду. Тому найнадійніша стратегія – діяти в межах законних механізмів та фіксувати кожен крок документально.

10.03.2026

UNHCR Україна

<https://www.unhcr.org/ua/news/briefing-notes/after-brutal-winter-millions-ukrainians-face-deepening-displacement-and>

Після суворої зими мільйони українців стикаються з проблемами тривалого переміщення та невизначеності 24 лютого 2026 року

Після найхолоднішої зими за останнє десятиліття мільйони внутрішньо переміщених українців стикнулися з кризою – щоденним життям у скрутні й під постійними обстрілами, тоді як перспективи миру залишаються далекими.

Цією зимою через невпинні обстріли житлових будинків, систем енерго- й життєзабезпечення мільйони українців залишалися без опалення та світла на тривалий час. І попри те, що температура поволі підвищується, наслідки руйнувань складно подолати. За оцінками, 10,8 мільйона людей в Україні потребуватимуть гуманітарної допомоги у 2026 році, а чисельність внутрішньо переміщених людей сягне 3,7 мільйона.

Кількість біженців з України за кордоном становить 5,9 мільйона. Заходи із захисту й можливості для здобуття освіти, отримання медичних послуг і працевлаштування, які європейські країни запропонували біженцям з України, набули безпрецедентних масштабів. Завдяки цій підтримці мільйони біженців змогли повернути стабільність у власне життя та долучитися до соціально-економічного життя громад, що їх приймають.

Але війна триває, і біженці, які не мають чіткого розуміння, коли зможуть повернутися, потребують ще більше підтримки. Тож окрім тимчасового захисту, європейські країни мають розробити й альтернативні механізми для тривалішого перебування, що гарантуватимуть стабільність для найбільш вразливих людей, зокрема тих, хто не зможе повернутися до України одразу після завершення війни.

Факти свідчать про те, що повноцінне залучення біженців до соціально-економічного життя є ефективним – завдяки біженцям економічні показники країн, що їх приймають, суттєво зростають. Результати аналізу, проведеного УВКБ ООН і компанією Deloitte в Польщі, свідчать про те, що у 2024 році отриманий завдяки біженцям з України реальний приріст ВВП у цій країні становив 2,7 %. За умови створення широких можливостей для опанування мови й визнання документів про освіту й професійні вміння ще більше біженців у Європі зможуть знайти гідну роботу й стати самозарадними.

В Україні УВКБ ООН і партнери Агентства продовжують допомагати громадам ремонтувати будинки, відновлювати надання послуг і створювати можливості для здобуття засобів до існування. Проте чотири роки війни вичерпали ресурси. Як і раніше, гострою залишається потреба в гуманітарній допомозі, тоді як розширення підтримки у сфері відновлення та відбудови допоможе запобігти загостренню проблеми переміщення та уможливить безпечне повернення до місць постійного проживання.

Коли умови цьому сприятимуть, поступове й добровільне повернення стане фундаментом відновлення України. Разом з органами державної влади й партнерами УВКБ ООН допомагає людям відновити документи, долучається до реконструкції об'єктів соціальної інфраструктури й ремонтів будинків, пошкоджених внаслідок воєнних дій. Спільно з партнерами УВКБ ООН здійснює аналіз намірів біженців, прогнозує тенденції в поверненні біженців та долучається до планування процесу відновлення України.

З початку війни 10 мільйонів людей отримали від УВКБ ООН і партнерів Агентства екстрену допомогу, послуги у сфері соціально-правового захисту й психосоціальну підтримку. За умови достатнього фінансування у 2026 році УВКБ ООН планує надати допомогу ще 2 мільйонам людей на території України. У країнах Європи, що приймають біженців з України, УВКБ ООН і партнерські організації надаватимуть допомогу, що сприятиме інтеграції та формуванню самозарадності, 1,7 мільйона біженців.

Зима закінчується, але гуманітарна криза триває. Люди в Україні потребують нашої гуманітарної допомоги й підтримки у відновленні, а біженці за кордоном – безпеки й можливостей для розбудови економічної незалежності.

11.03.2026

ГО “Громадський холдинг “ГРУПА ВПЛИВУ”

<https://www.vplyv.org.ua/archives/10449>

Закон №4751-IX: механізми забезпечення житлом громадян

Раніше ми вже повідомляли про набрання чинності Законом України “Про основні засади житлової політики” №4751-IX. У публікації “Житлова політика по-новому: які можливості відкриває Закон №4751-IX” ми проаналізували структуру житлових фондів, джерела їх формування, порядок

розпорядження житлом, а також роль Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи у впровадженні реформи. Наразі детальніше розглянемо механізми забезпечення житлом, закріплені Законом №4751-IX, та їх практичне значення для осіб, які потребують державної підтримки – передусім для постраждалого від війни населення та внутрішньо переміщених осіб.

Щоб кожна людина мала реальну можливість побудувати житло, придбати його у власність або орендувати, держава має запровадити систему механізмів підтримки для реалізації права на житло. Це можуть бути різні форми допомоги – фінансові програми, пільги, компенсації тощо. При цьому людина сама обирає, яким саме механізмом скористатися, зважаючи на свої потреби, рівень доходу, а також пільги й гарантії, на які вона має право.

Закон № 4751-IX визначає коло осіб, які можуть претендувати на державну підтримку для реалізації права на житло. Насамперед ідеться про такі категорії:

- особи, які не мають доступу до житла належної якості. До цієї категорії належать особи, які не мають у власності або користуванні житла, що відповідає встановленим вимогам, або фактично не можуть ним користуватися чи розпоряджатися. Зокрема, це особи, чиє житло було знищене або пошкоджене внаслідок бойових дій, терористичних актів, надзвичайних ситуацій чи тимчасової окупації. Також сюди відносяться випадки, коли особу незаконно не допускають до її житла або коли існують інші підтвержені обставини, що унеможливають проживання в ньому;
- особи, які потребують соціального захисту. Це громадяни, які через вік, стан здоров'я, соціальне становище або складні життєві обставини не можуть самостійно забезпечити належний рівень життя та житлові умови;
- інші категорії осіб, визначені законами. Передбачена можливість розширення переліку отримувачів підтримки іншими законами. Водночас, на сьогодні ця категорія ще не деталізована.

Передбачається, що інформація про осіб, які можуть отримати державну підтримку, вноситиметься до Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи. Це має забезпечити прозорий облік та подальшу реалізацію відповідних програм. Водночас конкретні критерії, за якими визначатиметься право на підтримку, мають бути додатково затверджені Кабінетом Міністрів України.

Реалізація права на житло може здійснюватися через фінансово-кредитні механізми підтримки будівництва, придбання або оренди житла. Такі механізми фінансуються за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, а також інших джерел, не заборонених законодавством. Фінансово-кредитна підтримка може передбачати:

- пільгове довгострокове кредитування – на нове будівництво, реконструкцію або придбання житла у власність за участі держави;

- часткову оплату вартості житла – держава може сплатити частину ціни житла або надати компенсацію;
- підтримку членів житлово-будівельних кооперативів – сплату частини пайового внеску, надання пільгового кредиту або компенсацію частини відсотків за кредитом, взятим для сплати такого внеску;
- фінансовий лізинг житла – можливість отримати житло з поступовою виплатою його вартості за визначених умов;
- оренду житла, у тому числі з правом викупу – надання житла за договором оренди з можливістю його подальшого придбання.

Зазначений перелік не є вичерпним, допускається запровадження інших механізмів залежно від рішень держави або органів місцевого самоврядування. Закон №4751-IX встановлює важливе обмеження: державна підтримка для будівництва або придбання житла за фінансово-кредитними механізмами надається, як правило, лише один раз. Право на таку підтримку вважається використаним з моменту, коли особа набуває право власності на відповідне житло. Тобто після оформлення права власності повторно скористатися цим видом державної допомоги неможливо, за виключенням виняткових обставин.

Соціальне житло – це житло, яке надається в оренду особам, які потребують соціального захисту, а також тим, хто був змушений залишити своє місце проживання через загрозу життю, здоров'ю або безпеці житла. Воно має відповідати встановленим вимогам до якості – бути придатним для проживання та забезпечувати базові житлові умови.

Соціальне житло надається з державного житлового фонду або фонду територіальної громади на підставі договору оренди соціального житла. Рішення про його надання приймає відповідний орган державної влади або місцевого самоврядування.

Оплата за соціальне житло складається з двох частин: орендної плати та оплати житлово-комунальних послуг. Розмір орендної плати визначається з урахуванням доходу та майнового стану особи або сім'ї, а також пільг, гарантій і соціальних виплат, на які вони мають право. Вона має бути доступною. Для військовослужбовців і членів їхніх сімей розмір плати встановлюється з урахуванням спеціального законодавства про їх соціальний і правовий захист. За потреби може призначатися субсидія на оплату оренди – порядок її надання визначає Кабінет Міністрів України.

Порядок надання соціального житла, методика розрахунку орендної плати та типовий договір мають бути затверджені Урядом.

Важливу роль у системі мають відіграти оператори соціального житла – юридичні особи, які отримують відповідний статус у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Вони можуть будувати або купувати соціальне житло, управляти ним, забезпечувати його утримання, ремонт і розвиток. Держава створює умови для здешевлення такого житла: може надавати земельні ділянки для будівництва, пільгові кредити, гранти, компенсації, а

також державні чи місцеві гарантії для залучення фінансування. Закон також допускає встановлення додаткових пільг для операторів соціального житла.

Водночас, Закон №4751-IX передбачає важливі запобіжники. Соціальне житло державної або комунальної власності, а також житло, що належить оператору соціального житла, не може змінювати своє цільове призначення. Його не можна передавати іншим суб'єктам, окрім держави, територіальної громади або оператора соціального житла. Навіть у разі відчуження воно зберігає статус соціального житла.

Житло для тимчасового проживання – це житло, яке відповідає мінімальним вимогам до якості та надається державою або органом місцевого самоврядування. Право на таке житло мають, зокрема, особи, які були змушені залишити своє місце проживання через збройний конфлікт, тимчасову окупацію, насильство, порушення прав людини або надзвичайні ситуації. Воно створюється та утримується для того, щоб особа мала безпечне місце проживання на період, поки не з'явиться можливість повернутися до свого попереднього місця проживання, отримати соціальне житло належної якості, відновити пошкоджене або зруйноване житло чи набути його у власність в інший спосіб. Тимчасове житло надається з державного житлового фонду або житлового фонду територіальної громади за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету відповідно до законодавства у сфері цивільного захисту та захисту прав внутрішньо переміщених осіб. Порядок його надання має бути затверджений Кабінетом Міністрів України. Водночас, отримання житла для тимчасового проживання не позбавляє особу права надалі скористатися іншими механізмами державної підтримки для реалізації права на житло.

Службове житло – це житло, яке надається в оренду працівникам або службовцям, якщо за умовами роботи чи проходження служби вони повинні проживати за місцем роботи або поблизу нього. Таке житло може належати до державного житлового фонду або до житлового фонду територіальної громади. Перелік категорій осіб, яким може надаватися службове житло з державного фонду, визначить Кабінет Міністрів України. Якщо йдеться про житло з фонду громади, відповідний перелік затверджує орган місцевого самоврядування. Рішення про надання службового житла приймає уповноважений орган державної влади або місцевого самоврядування. Саме це рішення є підставою для укладення договору оренди. Типову форму договору затверджує Уряд. Для військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та членів їхніх сімей службове житло надається безоплатно – відповідно до спеціального законодавства про їх соціальний і правовий захист. В інших випадках орендарі сплачують орендну плату та сплачують житлово-комунальні послуги. Порядок визначення розміру орендної плати встановлюється Кабінетом Міністрів України. Як правило, припинення трудових відносин або служби є підставою для втрати права користування службовим житлом і виселення. Водночас Закон №4751-IX передбачає винятки – зокрема для осіб з інвалідністю, які отримали ушкодження здоров'я під час виконання

службових обов'язків,. Окремо Кабінет Міністрів України затвердить перелік осіб, яких не можна виселити зі службового житла без надання іншого житла. Важливо, що проживання у службовому житлі не позбавляє особу права скористатися іншими механізмами державної підтримки для реалізації права на житло.

Компенсація як спосіб захисту права на житло. Закон №4751-ІХ передбачає, що особи, чиє житло було у їхній власності та було пошкоджене або знищене внаслідок збройної агресії, бойових дій, терористичних актів, диверсій, внутрішніх чи міжнародних конфліктів або надзвичайних ситуацій, мають право на поновлення своїх майнових прав. Це може відбуватися двома способами: через відновлення житла в межах відповідних державних програм або шляхом отримання компенсації. Конкретні механізми відновлення прав і порядок їх реалізації визначаються окремим законом. Він має передбачати чіткі правила обстеження пошкодженого чи зруйнованого житла, визначення розміру компенсації, джерела фінансування, критерії пріоритетності, строки та форми відновлення майнових прав. Держава зобов'язана забезпечити реальний доступ до цих механізмів – тобто створити умови, за яких постраждалі власники житла зможуть скористатися програмами відновлення або компенсації.

12.03.2026

ГО “Громадський холдинг “ГРУПА ВПЛИВУ”

<https://www.vplyv.org.ua/archives/10452>

Пропозиції правозахисних організацій щодо обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України

Закон «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» (далі — Закон № 4071-ІХ), ухвалено 20.11.2024 (набрав чинності 18.01.2025). Закон визначає правові та організаційні засади створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі — Система обліку інформації про шкоду), а також регулює правові відносини, пов'язані зі створенням та функціонуванням Реєстру відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України.

Відповідно до пункту 4 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 4071-ІХ, Кабінету Міністрів України було доручено в місячний строк з дня його опублікування:

1) забезпечити ухвалення нормативно-правових актів, необхідних для його реалізації;

2) забезпечити створення та функціонування Системи обліку інформації про шкоду та визначити етапність її подальшого впровадження та наповнення;

3) розробити й винести на розгляд Верховної Ради України проєкт закону про підтримку осіб, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Відповідальним за розробку та впровадження Системи обліку інформації про шкоду, а також за розробку законопроекту про підтримку постраждалих визначено в Уряді Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України (далі — Мінсоцполітики).

Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення функціонування Системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» від 15.04.2025 № 450 визначено низку завдань для органів державної влади в рамках забезпечення функціонування Системи обліку інформації про шкоду. Зокрема Мінсоцполітики мало забезпечити технічне доопрацювання Єдиної інформаційної системи соціальної сфери для створення відповідної Системи обліку інформації про шкоду та організувати автоматичний збір інформації про завдану шкоду з державних електронних реєстрів, інформаційних, комунікаційних систем, банків та баз даних. Держателям таких реєстрів, систем, банків та баз даних доручено забезпечити електронну інформаційну взаємодію з Системою обліку інформації про шкоду. Пенсійному Фонду України доручено реалізувати технічну можливість фіксації інформації про соціальні виплати та пенсійні виплати, пов'язані з наслідками збройної агресії Російської Федерації проти України.

Станом на початок березня 2026 року Систему обліку інформації про шкоду так і не створено, а відповідний проєкт Закону, який мав би задати правову рамку системи підтримки постраждалих, не розроблено.

Значну частину вимог постанови Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2025 року № 450 також досі не виконано.

Відсутність Системи обліку інформації про шкоду призводить до втрати подекуди невідомої критично важливої інформації про шкоду, завдану життю, здоров'ю, особистій свободі та іншим немайновим правам. Відсутність фінансування для виплати компенсації чи надання підтримки постраждалим не може бути виправданням бездіяльності Уряду в частині обліку завданих війною збитків і шкоди населенню України. Попри відсутність негайних бюджетних ресурсів, необхідно забезпечити повне документування та облік шкоди та збитків для подальшого стягнення відповідних сум із держави-агресора, а також для формування належної доказової бази щодо масштабів порушень прав людини й міжнародного гуманітарного права та щодо притягнення РФ до міжнародно-правової відповідальності.

Ще у 2025 році Коаліція організацій, що опікується питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, закликала Верховну Раду України посилити контроль за імплементацією її законодавчих ініціатив. Передусім тоді йшлося про Закон № 4071-IX, оскільки

неімплементация його норм дуже погано впливає на системну підтримку людей, які зазнали шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. Ця рекомендація лишається актуальною і для роботи XV сесії парламенту.

Коаліція вважає забезпечення системного обліку шкоди, завданої майновим та особистим немайновим правам постраждалих унаслідок збройної агресії РФ, одним з пріоритетних кроків держави у сфері захисту прав людини в умовах збройної агресії проти України у 2026 році. Без обліку шкоди неможливо говорити про повноцінну підтримку людей, які такої шкоди зазнали.

Не менш важливо розробити й ухвалити Закон України, який сформує загальну правову рамку системи підтримки постраждалих. Слід зауважити, що станом на березень 2026 року на національному рівні досі не визначено чіткого переліку категорій постраждалих, які зазнали шкоди, збитків чи втрат внаслідок збройної агресії проти України. Так само відсутнє в національному законодавстві визначення обсягу поняття «особа, яка постраждала внаслідок збройної агресії проти України».

Після початку широкомасштабного вторгнення Російської Федерації у 2022 році питання підтримки постраждалих унаслідок збройної агресії проти України стало ще актуальнішим.

На міжнародному рівні Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила Резолюцію A/RES/ES-11/5 «Сприяння здійсненню правового захисту і забезпечення відшкодування шкоди у зв'язку з агресією проти України» від 14 листопада 2024 року (далі — Резолюція ГА ООН), якою визнала, що Росію має бути притягнуто до відповідальності за порушення міжнародного права в Україні, зокрема шляхом виплати репарацій. Резолюція ГА ООН визнала необхідність створення міжнародного механізму відшкодування збитків та рекомендувала створити міжнародний реєстр збитків як перший крок до такого відшкодування. У відповідь на Резолюцію ГА ООН Рада Європи Резолюцією Комітету Міністрів Ради Європи «Про встановлення Розширеної часткової угоди про Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України» CM/Res(2023)3 від 12 травня 2023 року заснувала Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України (далі — Реєстр збитків) шляхом укладення Розширеної часткової угоди. Відповідно до резолюції, Реєстр слугуватиме для фіксації в документальній формі доказів та інформації про вимоги щодо шкоди, збитків або ушкоджень, завданих усім фізичним та юридичним особам, а також державі Україна (включно з її регіональними та місцевими органами влади й суб'єктами господарювання, що перебувають у державній власності або під державним контролем), заподіяної 24 лютого 2022 року або після цієї дати на території України в межах її міжнародно визнаних кордонів, включно з територіальними водами. Менш ніж за рік, 2 квітня 2024 року, Реєстр збитків розпочав прийом заяв у першій категорії — пошкодження або знищення

житлового нерухомого майна. Робота над відкриттям наступних категорій заяв триває у тісній співпраці з Урядом України.

16 грудня 2025 року тридцять чотири країни та Європейський Союз підписали конвенцію про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України.

Активна позиція міжнародної спільноти щодо підтримки України й утворення та початок функціонування Реєстру збитків дали поштовх активізації обговорень щодо необхідності впорядкування національної системи засобів захисту постраждалих. Передумовами для такого впорядкування стали запит суспільства й готовність держави формувати й реалізувати цілісну політику захисту та підтримки постраждалих унаслідок збройної агресії проти України.

Водночас важливо наголосити, що міжнародний Реєстр збитків фіксує інформацію про шкоду, заподіяну лише з 24 лютого 2022 року. У зв'язку з цим особливої уваги набуває створення та належне функціонування національної Системи обліку інформації про шкоду, яка повинна забезпечити документування порушень прав людини та шкоди, завданої Російською Федерацією громадян(к)ам України з 19 лютого 2014 року. Важливою базою для формування підходів до визначення обсягу немайнової шкоди, завданої збройною агресією проти України, стало прийняття Закону № 4071-ІХ.

На рівні законодавства України з 2014 року поступово визначалися категорії людей, які почали отримувати різні види підтримки від держави: (1) внутрішньо переміщені особи; (2) особи, зниклі безвісти за особливих обставин, та члени їхніх сімей; (3) люди, які отримали інвалідність унаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння; (4) діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, у тому числі діти, депортовані або примусово переміщені чи ті, які відчували ризик депортації та/або примусового переміщення внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України; (5) особи, позбавлені особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та члени їхніх сімей; (6) особи, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації; (7) особи, постраждали внаслідок підриву греблі Каховської ГЕС; (8) особи, постраждали від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України.

Представники цих категорій зазвичай отримують фінансову чи іншу допомогу від держави та міжнародних партнерів. Для підтримки представників цих категорій розробляються окремі державні програми.

Призначенню допомоги від держави зазвичай передують встановлення певного факту або визнання статусу особи яка зазнала шкоди внаслідок збройної агресії проти України. Проте процедури для різних категорій суттєво різняться: в одних випадках ідеться про спеціальний статус, в інших — про встановлення факту; щодо одних категорій рішення ухвалюються комісійно,

щодо інших їх ухвалює уповноважений орган. Окремі процедури встановлення фактів належності до тієї чи іншої категорії недостатньо прозорі та зрозумілі для постраждалих (наприклад, встановлення факту позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України).

Існує різниця і в заходах підтримки. Так, наприклад, для однієї з категорій постраждалих (особи, постраждалі від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України) на рівні Закону запроваджене, серед іншого, отримання невідкладної грошової виплати як складової невідкладних проміжних репарацій за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, інших кредиторів та інвесторів, міжнародної технічної та/або поворотної чи безповоротної фінансової допомоги інших джерел, не заборонених законодавством України. Для іншої категорії — дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, — так само на рівні Закону передбачене надання невідкладної проміжної компенсації за шкоду життю та здоров'ю дитини у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України. Обидві задекларовані форми підтримки станом на березень 2026 року не реалізовано.

Як бачимо, розрізнені механізми підтримки постраждалих унаслідок збройної агресії проти України не утворюють цілісної системи забезпечення захисту та підтримки, спрямованої на подолання наслідків збройної агресії, відновлення та підтримання фізичного та психічного здоров'я, забезпечення базових житлових, освітніх та інших потреб тощо.

Тому за результатами слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на тему: «Про стан виконання Закону України “Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України” № 4071-ІХ» доцільно надати такі рекомендації:

Кабінету Міністрів України:

а) забезпечити міжвідомчу координацію центральних органів виконавчої влади для інтеграції інформації з державних електронних реєстрів, інформаційних, комунікаційних систем, банків та баз даних до Системи обліку інформації про шкоду;

б) забезпечити належне фінансове, ресурсне та організаційне забезпечення функціонування Системи обліку інформації про шкоду.

2. Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України:

а) забезпечити розробку технічної документації для початку функціонування Системи обліку інформації про шкоду;

б) забезпечити запуск, функціонування та наповнення Системи обліку інформації про шкоду;

в) створити робочу групу із залученням представників органів влади та організацій громадянського суспільства для напрацювання проєкту Закону України, який сформує правову рамку системної підтримки людей, особистим

немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

3. Центральним органам виконавчої влади — держателям державних електронних реєстрів, інформаційних, комунікаційних систем, банків та баз даних:

а) забезпечити технічну можливість електронної інформаційної взаємодії з Системою обліку інформації про шкоду відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 15.04.2025 № 450;

б) під час передання та отримання даних до/з Системи обліку інформації про шкоду забезпечити дотримання вимог законодавства про захист персональних даних.

4. Пенсійному фонду України:

а) забезпечити реалізацію технічної можливості фіксації інформації про призначення і виплату пенсій та соціальних виплат, пов'язаних з наслідками збройної агресії Російської Федерації проти України.

До складу Коаліції входять: Центр прав людини ZMINA, ГО «Донбас SOS», ГО «КримSOS», БФ «Право на захист», БФ «Схід SOS», ГО «Громадський холдинг “ГРУПА ВПЛИВУ”», БО «БФ “Стабілізуєшен Суппорт Сервісез”», Кримська правозахисна група та ГО «Розуміння кризи».

09.03.2026

Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/rady-vpo-bizhentsi-ta-diaspora-spivpratsia-dlia-staloho-vidnovlennia/>

Ради ВПО, біженці та діаспора — співпраця для сталого відновлення

В університеті Воріка (Велика Британія) відбувся воркшоп «Підтримка українською діаспорою внутрішньо переміщених людей в Україні». Учасниками дискусії стали науковці, представники громадських організацій та рад ВПО.

«Досвід Рад ВПО може поєднувати локальну участь переселенців у прийнятті рішень із міжнародною адвокацією. Діаспора вже робить дуже багато для підтримки України, проте потенціал системної взаємодії – величезний. Іноді ідеї, які спершу здаються занадто амбітними, просто потребують часу та людей, готових їх розвивати», – зазначила Валерія Вершиніна, виконавча директорка БФ «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез».

Про складнощі адвокації прав ВПО на міжнародному рівні розповіла Ольга Іванова, директорка програм розвитку та адвокації. Водночас, вона підкреслила потенціал Рад ВПО для майбутнього повернення, і важливість діалогу переселенців з біженцями і діаспорою.

«Через свою адвокаційну діяльність ради ВПО вже зараз можуть вносити пропозиції до стратегій розвитку громад, наголошувати на важливості

залучення ресурсів на програми, які сприятимуть поверненню українських біженців», – впевнена Ольга Іванова.

Учасники воркшопу наголосили на важливості системної взаємодії між радами ВПО, громадськими організаціями та українською діаспорою.

11.03.2026

Благодійний фонд «Стабілізаційний Суппорт Сервісез»

[https://sss-ua.org/news/shcho-nash-fond-zrobyv-dlia-krainy-z-2015-roku-](https://sss-ua.org/news/shcho-nash-fond-zrobyv-dlia-krainy-z-2015-roku-23/)

23/

Що наш Фонд зробив для країни з 2015 року

Благодійний фонд «Стабілізаційний Суппорт Сервісез» допомагає людям долати соціальні наслідки російсько-української війни з 2015 року.

Ми продовжуємо надавати гуманітарну допомогу, консультуємо громадян, як переселенців, так і спеціалістів, які працюють у сфері соціального захисту та розвивати ради ВПО по всій Україні.

Більше про результати нашої роботи – в інфографіці.

10.03.2026

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/pidsumky-sichnya-lyutogo-evakuacziya-ta-logistychna-pidtrymka-lyudej-iz-pryfrontovyh-gromad-komandoyu-bf-shid-sos/>

Підсумки січня–лютого: евакуація та логістична підтримка людей із прифронтових громад командою БФ «Схід SOS»

Через постійну небезпеку в прифронтових громадах Донеччини багато людей змушені залишати свої домівки.

У січні й лютому 2026 року команда Благодійного фонду «Схід SOS» за фінансової підтримки Гуманітарного фонду для України (UHF) допомогла 526 людям врятуватися з прифронтових територій. Найбільше заявок на евакуацію надходило з Дружківки, Краматорська та Слов'янська.

Крім евакуації, за цей період 422 особи отримали логістичну підтримку: безпечний виїзд, супровід і допомогу під час подальшого шляху.

«Люди виїжджають із прифронтових населених пунктів, вимушено залишаючи домівки, часто з одним рюкзаком і без розуміння, куди рухатися далі. Наше завдання не лише допомогти дістатися безпечнішого місця. Ми підтримуємо на всіх етапах: супроводжуємо в транзитних центрах, допомагаємо з доступом до соціальних і медичних послуг, шукаємо тимчасове, а згодом і постійне місце проживання», – зазначив менеджер з логістики евакуації БФ «Схід SOS» Іван Саверський.

Команда БФ «Схід SOS» продовжує евакуацію та логістичний супровід мешканців прифронтових громад.

Діяльність здійснюється в межах проєкту «Комплексна всебічна підтримка та захист вразливих категорій евакуйованих осіб», що реалізує БФ «Схід SOS» за фінансової підтримки Гуманітарного фонду для України (UHF).

14.03.2026

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/shlyah-do-vidnovlennya-yak-bf-shid-sos-dopomagaє-evakuijovanym-znajty-novuj-dim-na-vinnychhyni/>

Шлях до відновлення: як БФ «Схід SOS» допомагає евакуйованим знайти новий дім на Вінниччині

Під час евакуації люди часто змушені залишати дім за кілька годин або навіть хвилин. У таких обставинах немає часу зібрати речі чи підготуватися до переїзду. Евакуація – це лише перший етап довгого шляху, адже попереду: пошук житла, відновлення документів, оформлення соціальних виплат і адаптація до незнайомого місця. Для більшості людей це складний і виснажливий процес, що потребує часу й підтримки.

За даними Координаційного гуманітарного центру, щомісяця на Вінниччину евакуюють від 50 до 100 людей із прифронтових територій. Частина з них приймають у селі Семки. Саме там у приміщенні колишньої школи функціонує місце тимчасового проживання, яке у 2024 році відремонтував і облаштував Благодійний фонд «Схід SOS».

Регулярно команда нашого фонду навідується до його мешканців, щоб допомогти з відновленням документів і оформленням соціальних виплат, а також надати психологічну підтримку після вимушеного переїзду.

У сюжеті Суспільне Вінниця – про один із виїздів регіональної команди до мешканців прихистку в Семках. Це розповідь про те, як покинута будівля школи стала місцем безпеки та надії для тих, хто втратив усе.

Дивіться сюжет від Суспільне Вінниця:

<https://youtu.be/D2TIKOfFydk?si=jSAtumiLG1tRQ4Eh>

09.03.2026

Громадський простір

<https://www.prostir.ua/?news=pravo-na-vidshkoduvannya-inkubator-demokratychnyh-initsiatyv-rozpochynaje-novyj-projekt-pidtrymky-lyudej-postrazhdalych-vid-vijny>

Право на відшкодування: Інкубатор демократичних ініціатив розпочинає новий проєкт підтримки людей, постраждалих від війни

Через військову агресію Росії мільйони людей в Україні втратили дім, майно і відчуття стабільності. Водночас вони мають право на відшкодування — і важливо, щоб це право було доступним усім.

Саме тому ГО «Інкубатор демократичних ініціатив» розпочинає проєкт «Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію».

Його мета — зменшити гуманітарну вразливість постраждалих від війни людей, забезпечивши їм доступ до зрозумілої інформації, індивідуальної правової підтримки та реальної можливості подати заяву на компенсацію через Реєстр збитків для України.

Упродовж проєкту команда організації:

- пояснить складні процедури простою мовою через друковані матеріали
- запустить консультативну гарячу лінію з юристами
- проведе вебінари з практичними інструкціями
- збере реальні кейси та бар'єри, щоб посилювати вдосконалення Реєстру збитків для України.

Особливу увагу приділено людям, які найчастіше залишаються поза увагою: людям старшого віку, ВПО, мешканцям невеликих громад і людям з браком цифрових навичок.

«Станом на лютий 2026 року до Реєстру збитків подано понад 115 000 заяв. Це важливий крок уперед, однак ця цифра все ще не відображає масштаб

реальної шкоди, завданої життю та майну людей унаслідок російської агресії. Багато постраждалих просто не мають достатньої інформації або можливостей подати заяву. Саме тому ми прагнемо поширювати знання про Реєстр серед тих, хто має менше можливостей, і зробити право на компенсацію для них не формальністю, а реальною можливістю. Адже обізнаність про свої права є першим кроком до їх реалізації», — зазначає Назарій Боярський, член Правління Інкубатора демократичних ініціатив.

Проєкт «Доступ до правосуддя та гідності: гуманітарна підтримка постраждалих від війни у поданні заяв про компенсацію» реалізується ГО «Інкубатор демократичних ініціатив» за підтримки LIBERECO – Partnership for Human Rights (Швейцарія).

12.03.2026

Бахмут IN.UA

<https://bahmut.in.ua/vpo-z-2-oblastej-mozhut-otrymaty-do-4-000-dolariv-na-zapusk-vlasnogo-biznesu/>

ВПО з 2 областей можуть отримати до 4 000 доларів на запуск власного бізнесу

Внутрішньо переміщені особи та українці, які через війну втратили роботу або дохід, можуть отримати до 4 000 доларів (близько 176 тисяч гривень) на запуск власної справи. Конкурс мікрогрантів оголосила гуманітарна організація “Людина в біді”.

Переселенцям пропонують гранти до 4000 доларів на відкриття бізнесу

Чеська гуманітарна організація “Людина в біді” відкрила конкурс мікрогрантів для людей з обмеженими економічними можливостями. Переможці зможуть отримати до 4 000 доларів США (близько 176 тисяч гривень) для запуску або розвитку власного бізнесу.

Грантові кошти можна використати на придбання обладнання, ремонт приміщення, закупівлю матеріалів, маркетинг або інші витрати, необхідні для старту підприємницької діяльності.

Крім фінансової підтримки учасники програми отримають навчання та менторський супровід, що допоможе підготуватися до запуску власної справи.

Податися на грант можуть повнолітні громадяни України, зокрема внутрішньо переміщені особи, які проживають у визначених громадах Дніпропетровської та Харківської областей. Зокрема, у Дніпропетровській області участь можуть взяти мешканці міст Дніпро, Кривий Ріг, Павлоград, а також Дніпровського та Самарівського районів.

У Харківській області заявки приймають від мешканців Берестинського, Харківського, Лозівського, Богодухівського та Чугуївського районів.

Перевага під час відбору надаватиметься людям з інвалідністю, внутрішньо переміщеним особам, самотнім батькам, людям старшого віку та ветеранам.

Подати заявку на участь у програмі можна до 31 березня 2026 року.